МІНСКАЯ ПРАЎДА

Газета заснавана 1 лістапада 1950 года

Аўторак, 29 лістапада 1994 года

№ 128 (10828)

Цана 50 руб.

ЗАЯВА

Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь аб эканамічнай палітыцы

Кіраўніцтва краіны з моманту прыходу да ўлады распрацавала і няўхільна выконвае праграму неадкладных мер па выхаду эканомікі з крызісу. За кароткі час лібералізаваны знешні гандаль, цэны на большасць тавараў і паслуг, за выключэннем некалькіх пазіцый — хлеб, малако, камунальныя паслугі, — ліквідавана дацыраванне іх з бюджэту, аднолена кіруемасць бюджэтам (пры росце яго даходнай часткі ў першыя дзве дэкады лістапада на 179 працэнтаў у параўнанні з адпаведным перыядам мінулага года расходы бюджэту павялічыліся толькі на 102 працэнты, рэзка скарочана крэдытаванне дэфіцыту бюджэту — пры зацверджанай суме крэдытавання 170 млрд. рублёў выдадзена крэдытаў у размеры 50 млрд. рублёў), беларускі рубель прызнаны нацыянальнай валютай, стаўка рэфінансавання Нацыянальнага банка набліжана да рыначнай, практычна поўнасцю аплачваюцца бягучыя пастаўкі энерганосьбітаў з Расіі, зніжана запазычанасць заходнім крэдыторам, прыпынена накапленне даўгоў, нармалізуецца фінансавая дысцыпліна прадпрыемстваў праз больш жорсткія крэдытаванне і субсідзіраванне, уведзены жорсткія меры па энергазберажэнню.

Трэба разам з тым прызнаць, што ў рэфармаванні эканомікі дапушчана адставанне ў стварэнні рыначнага канкурэнтнага асяроддзя, прыватызацыі і дэманапалізацыі вытворчасці, далейшай лібералізацыі знешняга гандлю, увядзенні механізма банкрутства.

Лібералізацыя эканомікі павінна суправаджацца адэкватнымі мерамі сацыяльнай абароны насельніцтва. Аднак з-за таго, што ў пачатку лістапада лібералізацыя цэн не была скаардынавана з увядзеннем мер сацыяльнай абароны найменш забяспечаных груп насельніцтва, быў рэзка парушаны баланс паміж ростам цэн і даходамі грамадзян. Прэзідэнту прыйшлося прымаць сілай сваёй улады рашэнні аб некаторым рэгуляванні цэн на асобныя прадукты харчавання і сацыяльнай падтрымцы слаёў грамадства, якія найбольш ад гэтага пацярпелі.

У стратэгічным плане гэта ні ў якім разе не азначае адмаўлення ад прынцыпу свабоднага цэнаўтварэння як рыначнай асновы, на якой у краіне праводзяцца рэформы. Кабінету Міністраў даручана ўкараненне мер сацыяльнай абароны, арыентаванай выключна на найменш забяспечаныя слаі насельніцтва, праз адрасныя выплаты і дапамогі. Гэта дазволіць ужо ў снежні 1994 года вярнуцца да правядзення паслядоўнай палітыкі лібералізацыі цэн у адпаведнасці з раней прынятай праграмай.

Для пераадолення адставання ў асобных кірунках рэфармавання эканомікі мной дадзены адпаведныя даручэнні Кабінету Міністраў, якія забяспечваюць: паскарэнне прыватызацыі і акцыяніравання прадпрыемстваў; рэальную фінансавую падтрымку прадпрымальніцтва і ўвядзенне заяўленчага прынцыпу стварэння прыватных вытворчых прадпрыемстваў; спыненне ўмяшання ў цэнаўтварэнне, за выключэннем цэн на прадукцыю і паслугі натуральных манаполій; змяншэнне долі субсідзіравання кошту камунальных паслуг; навядзенне рэальнай фінансавай дысцыпліны на прадпрыемствах усіх форм уласнасці; стварэнне бюджэтнай сістэмы, якая забяспечвае зніжэнне падатковага прэса на вытворцаў прадукцыі і паслуг, стварэнне ім неабходных стымулаў для развіцця, скарачэнне неэфектыўных затрат з бюджэту; змяншэнне дэфіцыту плацежнага балансу за кошт стымулявання экспарту і скарачэння імпарту, зняцця абмежаванняў у знешнім гандлі; фарміраванне паўнацэннага рынку валют, заахвочванне замежных інвестыцый.

Адзначаныя падыходы ажыццяўлення эканамічнай рэформы з'яўляюцца стратэгічнымі напрамкамі развіцця рэспублікі, якія павінны знайсці сваё далейшае ўвасабленне ў сярэднетэрміновай эканамічнай праграме прэзідэнта і ўрада.

Прэзідэнт і ўрад, робячы неабходныя намаганні па стварэнню ў рамках канстытуцыйных патрабаванняў усяго комплексу прававога і арганізацыйнага забеспячэння праграмы неадкладных мер па выхаду эканомікі з крызісу і абавязацельстваў перад сусветным эканамічным супольніцтвам, выказваюць упэўненасць у падтрымцы сваёй практычнай дзейнасці ўсімі слаямі беларускага народа, палітычнымі партыямі, грамадскімі рухамі. Мы таксама разлічваем на дапамогу сусветнага эканамічнага супольніцтва, яго фінансавых інстытутаў, урадаў развітых краін і замежных прадпрымальніцкіх колаў у дасягненні пастаўленых мэт.

Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь
А. ЛУКАШЭНКА.

ПОШУК ШЛЯХОЎ ЗГУРТАВАННЯ

У Мінску адбылася трэцяя справаздачна-выбарная канферэнцыя абласной арганізацыі Партыі камуністаў Беларусі. У сталіцу рэспублікі прыехалі дэлегаты з усіх 22-х раёнаў вобласці, а таксама гарадоў Барысава, Жодзіна, Слуцка, Маладзечна. Сярод дэлегатаў — прадстаўнікі калгаснага сялянства, рабочых, інтэлігенцыі, жанчыны, моладзь, ветэраны вайны і працы.

Са справаздачным дакладам «Аб праведзенай рабоце пасля другой справаздачна-выбарнай канферэнцыі і задачах абласной партыйнай арганізацыі» выступіў першы сакратар абласнога камітэта партыі, сакратар ЦК ПКБ В.М.Новікаў. Аналізуючы грамадска-палітычную сітуацыю ў рэспубліцы, ён, у прыватнасці, адзначыў, што большасць людзей губляюць перспектыву заўтрашняга дня. Ідзе расслаенне грамадства на багатых і бедных. Расце злачыннасць. Працягваюць дэградзіраваць навука, культура, адукацыя. І ўсё робіцца рукамі і розумам былой партнаменклатуры, тымі, хто калісь называў сябе не інакш як «вернымі ленінцамі». У свой час яны пераселі ў не менш цёплыя дэмакратычныя крэслы парламентарыяў і дзеячаў выканаўчай улады. Да ПКБ не маюць ніякага дачынення, але простыя людзі па інерцыі прылічваюць іх да камуністаў. А яны, як мёртвыя жывых, цягнуць на дно левыя сілы і робяць усё, каб не дазволіць ПКБ сказаць працоўнаму люду ўсю праўду аб тым, якіх бед яны натварылі за апошнія гады.

Аналізуючы дзейнасць партыйнай арганізацыі за справаздачны перыяд, В.М.Новікаў падкрэсліў, што няўдач тут, на жаль, больш, чым дадатных вынікаў. Марудна ідзе кансалідацыя левага спектра палітычных сіл Беларусі. Камуністы не змаглі распрацаваць праграму выхаду рэспублікі з крызісу. Работа іх фракцыі ў Вярхоўным Савеце практычна роўная нулю: іх голасу фактычна не чуваць.

Як адзначалі выступаўшыя ў спрэчках, абком, гаркомы і райкомы партыі ў справаздачны перыяд не ўсё зрабілі для выканання рашэнняў другога (аб'яднаўчага) з'езда ПКБ і другой справаздачна-выбарнай канферэнцыі абласной партарганізацыі, не дабіліся належнай арганізаванасці і дысцыпліны ў сваіх радах. Партыйныя арганізацыі не выкарыстоўваюць усіх магчымасцей для шырокай прапаганды тэарэтычных вывадаў і палітычных установак Праграмы ПКБ для выкрыцця згубнасці праведзеных у рэспубліцы буржуазна-дэмакратычных пераўтварэнняў.

У спрэчках выступілі 12 камуністаў. Па справаздачы першага сакратара абкома ПКБ прынята пастанова, якая нацэльвае партыйную арганізацыю вобласці на больш актыўную работу з моладдзю, з працоўнымі калектывамі. Канферэнцыя лічыць галоўнай палітычнай задачай пярвічных арганізацый вобласці на надыходзячы перыяд падрыхтоўку да выбараў у Вярхоўны Савет Рэспублікі Беларусь і мясцовыя органы прадстаўнічай улады.

Канферэнцыя выбрала абласны камітэт партыі і рэвізійную камісію.

Адбыўся арганізацыйны пленум абкома партыі. Першым сакратаром абласнога камітэта ПКБ выбраны Валерый Пятровіч Ухналёў.

* * *

У гэты ж дзень адбылася трэцяя справаздачна-выбарная партыйная канферэнцыя Мінскай гарадской арганізацыі ПКБ. Першым сакратаром гарадской партарганізацыі выбраны Алег Паўлавіч Мазго.

Іван КАВАЛЬ.

ЯКІМ ЖА БУДЗЕ БЮДЖЭТ

Праект Закона аб дзяржаўным бюджэце падрыхтаваны ўжо Кабінетам Міністраў, і цяпер яго абмяркоўваюць парламентарыі. Адбылося пасяджэнне Планавай і бюджэтна-фінансавай камісіі Вярхоўнага Савета.

На сустрэчу з дэпутатамі прыйшлі намеснік міністра эканомікі Б.Макейчанка, выконваючы абавязкі міністра фінансаў М.Румас і старшыня Галоўнай дзяржаўнай падатковай інспекцыі М.Дзямчук. Яны паведамілі, што асноўным пытаннем стала зацвярджэнне дэфіцыту бюджэту на ўзроўні 4-х працэнтаў ад унутранага валавога прадукту. Зыходзячы з гэтага паказчыка разлічваліся дынаміка росту цэн, вытворчыя параметры і нормы сацыяльнай абароны.

Паводле слоў Мікалая Румаса, расходная частка бюджэту складзе 14,4 трыльёна рублёў, тады як даходы — толькі 11,6 трыльёна. Зменшаць даход бюджэту на 4,7 трыльёна ў першую чаргу зніжэнне дэфіцыту і змяншэнне падаткаў. Пры гэтым у 1995 годзе захаваецца інфляцыя, таму што часткова дэфіцыт бюджэту будзе пакрыты крэдытнай эмісіяй. На гэтыя мэты Нацыянальны банк згадзіўся выпусціць 1,3 трыльёна «пустых грошай», што складае 2 працэнты ад валавога ўнутранага прадукту. Ва ўмовах інфляцыі на адрасную абарону маламаёмных грамадзян, а такіх па цяперашніх ацэнках 2 мільёны, прапануецца накіраваць 600 мільярдаў рублёў.

У тры разы скароцяцца бюджэтныя расходы на абаронную галіну, якой пры патрэбнасці 2 трыльёны рублёў будзе выдзелена толькі 700 мільярдаў. Затое на патрэбы па ліквідацыі вынікаў чарнобыльскай катастрофы будзе затрачана 1,5 трыльёна рублёў. Значнай эканоміяй бюджэту з"явіцца практычна поўнае «замарожванне» капітальнага будаўніцтва. У той жа час Кабінет Міністраў гарантуе захаваць на ранейшым узроўні расходы на зарплату насельніцтву, стыпендыі, школьнае харчаванне і датацыі на медыкаменты.

15-працэнтнае змяншэнне даходнай часткі бюджэту ў наступным годзе выклікана новаўвядзеннямі Галоўнай дзяржаўнай падатковай інспекцыі пры Кабінеце Міністраў Беларусі, якая распрацавала новае падатковае заканадаўства. Яно прадугледжвае некаторыя льготы для вытворчых прадпрыемстваў. Падатковая інспекцыя мае намер дабіцца ўзмацнення санкцый да «вулічнага гандлю». Акрамя таго, плануецца не браць падатак ад прыбытку, а браць падатак з выручкі.

БЕЛІНФАРМ.

ФАКТЫ · ПАДЗЕІ · АРГУМЕНТЫ · МЕРКАВАННІ

■ Зарплата

Все туже кошелек

Но мало радости он нам приносит

Почему? — понятно. Нашу зарплату значительно обгоняют цены. Что же мы получаем сегодня?

На оплату труда работников, занятых в народном хозяйстве области (без кооперативов, малых и совместных предприятий), за январь-октябрь израсходовано 365,4 миллиарда рублей. Еще 42,8 миллиарда начислены в виде материальной помощи и социально-трудовых льгот. По сравнению с январем-октябрем прошлого года фонд оплаты труда увеличился в 14,6 раза.

Среднемесячная заработная плата составила 57,7 тысячи рублей. В том числе в октябре — 123,8 тысячи и выросла по сравнению с октябрем 1993 г. в 13,6 раза.

По размеру оплаты труда в октябре первенствуют предприятия и организации железнодорожного транспорта — у них 188,8 тысячи рублей. Затем идут строители — 181,7 тысячи, работники промышленности — 171,3, материально-технического снабжения и сбыта — 167,9, кредитования и страхования — 149,8, в том числе банковские — 149,1 тысячи рублей.

Значительно ниже среднеобластного показателя оплата труда работников непроизводственных видов бытового обслуживания населения — 67,2 тысячи рублей, культуры — 84,7, искусства — 86,4, науки и научного обслуживания — 87,7. Низкой остается она и у колхозников — 70,8 тысячи рублей.

Валентина СКАВИНСКАЯ,
сотрудник облуправления статистики.

ДАПАМОГУЦЬ ЛІЧЫЛЬНІКІ?

Аб тым, што горад шахцёраў толькі на 50 працэнтаў забяспечаны вадой, мы паведамлялі ўжо. Як і аб тым, што ў час рабочага візіту ў Салігорск Прэзідэнт Беларусі абяцаў дапамагчы пракласці яшчэ адну нітку водаправода даўжынёй паўтара дзесятка кіламетраў.

Але ўсё гэта — перспектыва і, здаецца, не вельмі блізкая. А сёння некаторыя гараджане цэлымі ваннамі проста выліваюць ваду, якой на вышэйшых паверхах гадзінамі не могуць дачакацца. Таму камунальнікі і вырашылі ўлічваць расход вады. Ужо закуплена паўтысячы лічыльнікаў. Для набыцця наступнай партыі Міністэрства жыллёва-камунальнай гаспадаркі рэспублікі выдзеліла яшчэ 60 мільёнаў рублёў.

— Праўда, спецыялісты падлічылі, што лічыльнікі вады могуць акупіцца толькі праз многія гады. Да таго ж яны не вельмі надзейныя, іх часта трэба ачышчаць, — гаворыць кіраўнік Салігорскага вытворчага аб"яднання жыллёва-камунальнай гаспадаркі "Комплекс" Б.А.Крычмар. — Але мы проста вымушаны ўстанаўліваць іх. Для пачатку хаця б адзін на дом, каб хоць неяк наладзіць улік расходу вады.

Застаецца падключыць прыборы да сеткі. Ды вызначыць разумную цану за ваду, якая б стымулявала яе эканомію.

(Наш кар.).

■ Міласэрнасць

ПАСЫЛКІ З-ЗА МЯЖЫ

Цесныя сувязі з асацыяцыяй вернікаў «Прамень надзеі» наладжаны ў Уздзенскім раёне. Прадстаўнікі гэтага евангелічнага аб"яднання неаднаразова бывалі тут з дабрачыннай акцыяй: прывозілі гуманітарную дапамогу ў выглядзе адзення, абутку, ахвяраваных замежнымі дабрадзеямі. Госці з гуманітарным грузам наведалі вёскі Ліцвяны, Макавішчы, швейную фабрыку. А нядаўна, дарэчы, другі раз, прыехалі яны ў раённы цэнтр гігіены і эпідэміялогіі.

Чаму менавіта гэтыя адрасы выбралі дабрачынцы?

— Гарадскі пасёлак Узда — гэта мая маленькая радзіма, — гаворыць прадстаўніца асацыяцыі Алена Казіміраўна Васільева. — Часта бываю я тут і бачу, як цяжка сёння выжыць простым людзям. Дапамагаць жа абяздоленым, пакрыўджаным, маламаёмным — задача нашай арганізацыі.

Асацыяцыя бачыць свой хрысціянскі абавязак не толькі ў матэрыяльнай, а і ў духоўнай падтрымцы.

З такой дабрачыннай місіяй мы пабывалі ў многіх куточках рэспублікі.

Едзем туды, дзе нас чакаюць. Удзячныя мы галоўнаму санітарнаму ўрачу Уздзенскага раёна А.А.Андросіку, які прадаставіў нам памяшканне і працягнуў руку сяброўства.

Па-рознаму ставяцца сёння людзі да гуманітарнай дапамогі, якая ідзе «з-за бугра». Адны шпарка шукаюць у тых пасылках модныя фірменныя рэчы, другія катэгарычныя ў тым, што чужыя падачкі нам не патрэбны, трэція вымушаны браць тое, што даюць, бо новае, нават айчыннае, няма за што купіць. Як выказалася Алена Казіміраўна Васільева, усе мы супраць волі сваёй аказаліся ў спісах маламаёмных. І з ёю нельга не пагадзіцца.

Дык не збяднее рука тых, хто дае.

Святлана МІХАЙЛОЎСКАЯ.

ПАНУЕ ДУХ ТВОРЧАСЦІ

На сваім пасяджэнні Дзяржынскі гарвыканком абмеркаваў пытанне «Аб рабоце кіраўніцтва школы мастацтваў па эстэтычнаму выхаванню моладзі ў святле патрабаванняў 14-й сесіі гарадскога Савета »Аб асноўных напрамках маладзёжнай палітыкі". Дырэктар школы А.В.Гірэль паведаміў, што ў навучальнай установе працуюць тры аддзяленні, а выкладаюць тут 36 спецыялістаў. Дзякуючы высокаму прафесійнаму ўзроўню педагогаў, добрай матэрыяльна-тэхнічнай базе ў мінулым навучальным годзе выхаванцы дабіліся нядрэнных вынікаў. Хор заваяваў трэцяе месца ў вобласці, фальклорны ансамбль — другое месца ў рэспубліканскім свяце «Сымон-музыка». Вучні мастацкага аддзялення былі пераможцамі міжнародных выстаўконкурсаў.

У сваім рашэнні гарвыканком адзначыў, што калектыву школы мастацтваў трэба папулярызаваць нацыянальнае мастацтва, павышаць эфектыўнасць навучальнага і выхаваўчага працэсу.

ХТО КУПІЦЬ БЕЛАРУСКІ ДОМ ДРУКУ?

«Мы вымушаны канстатаваць, што пры цяперашняй эканамічнай сітуацыі ўрад не зможа фінансаваць паліграфію», — сказаў на сустрэчы з журналістамі генеральны дырэктар выдавецтва «Беларускі Дом друку» Барыс Кутавой.

Яшчэ некалькі гадоў назад абсталяванне, якім карысталіся беларускія паліграфісты, давала магчымасць вырабляць прадукцыю высокай якасці, у тым ліку і тую, якая ідзе на экспарт. Парк друкарскага і пераплётна-брашуровачнага абсталявання катастрафічна старэе. Са 165 друкарскіх афсетных машын, якія знаходзяцца ў эксплуатацыі, у 39 прайшоў ужо тэрмін амартызацыі, а ў 33-х ён заканчваецца ў бліжэйшыя паўтара года. І, як вынік, з кожным годам будзе няўхільна зніжацца і ўзровень друкаваных вырабаў (гэта датычыць як кніжнай прадукцыі, так і перыядычнага друку). А гэта азначае, што рынак, які прыносіць прыбытак, у тым ліку і валюту, будзе незваротна для рэспублікі страчаны.

На думку Барыса Кутавога, у перыяд мяркуемай «вялікай прыватызацыі» значная доля акцый можа апынуцца ў руках пабочных інвестараў, для якіх інтарэсы Беларусі не маюць істотнага значэння. Аднак нельга такі гігант развальваць, а захаваць неабходна. Шанц заняць трывалыя пазіцыі, лічыць галоўны паліграфіст рэспублікі, дасць спецыялізаваны інвестыцыйны фонд «Стабільнасць», які аб"яднаў вядучыя прадпрыемствы галіны. «Укладванне сродкаў у паліграфію заўсёды давала станоўчыя вынікі, — падкрэсліў дырэктар выдавецтва, — важна, каб інвестарамі сталі грамадзяне Беларусі».

БЕЛІНФАРМ.

Валожынскія навіны

16 ПАРАСЯТ — НІШТО... У ПАРАЎНАННІ З ТЭЛЕВІЗАРАМ

Такога прадстаўнічага журналісцкага дэсанту ў калгасе «Бальшавік» не памятаюць. Пятнаццаць супрацоўнікаў Нацыянальнай дзяржаўнай тэлерадыёкампаніі нядаўна завіталі ў гэтую гаспадарку. Мэта іх прыезду — сацыялагічнае даследаванне на прадмет найбольш папулярнай у сельскіх жыхароў перадачы.

Праходзіла сустрэча ў цэнтральнай вёсцы калгаса, у Пугачоўскім сельскім Доме культуры. Сталічныя журналісты пачулі ад людзей розных узростаў і прафесій аб"ектыўныя водгукі аб перадачах. Асаблівай актыўнасцю вызначаліся настаўнікі і старшакласнікі мясцовай сярэдняй школы, спецыялісты гаспадаркі. Так што работнікам эфіру нескладана было зарыентавацца ў рознагалоссі думак, меркаванняў і вызначыць перадачы, якія заваявалі найбольшую прыхільнасць у вясковых гледачоў, радыёслухачоў.

Але паспрабуй сёння на сціплую зарплату калгасніка купіць каляровы тэлевізар! Да жнівеньскай дэнамінацыі рубля ён каштаваў звыш 7 мільёнаў рублёў. А таму тэлежурналісты з Мінска змаглі толькі паспачуваць механізатару калгаса Аляксею Ігнатавічу Сасноўскаму, якому так і не ўдалося сабраць грошы на дарагую пакупку. Каб папоўніць сямейны бюджэт, ён месяц працаваў на збожжаўборачным камбайне, прадаў ажно 16 парасят, але тэлевізар так і застаўся недасягальнай марай. Так што, дзякуй Богу, надарылася магчымасць з журналістамі пазнаёміцца ўвачавідкі, пачуць жывы голас дыктара Зінаіды Бандарэнка хоць са сцэны сельскай установы культуры...

Эмацыянальным заключным акордам гэтага мерапрыемства стала выступленне вядомага ў рэспубліцы ансамбля «Бяседа», які працуе пры Нацыянальнай тэлерадыёкампаніі. Прычым калегі Якава Навуменкі — вядучага саліста ансамбля — далі вяскоўцам канцэрт бясплатна.

УЛАСНЫ ПЧАЛЬНІК РАЙАГРАПРАМТЭХНІКІ

Дарагія цяпер сталі лекі, ды і не заўсёды патрэбныя медыкаменты бываюць у аптэках, у перыферыйных — тым больш. Выйсце адно — лячыцца народнымі сродкамі.

Не палохаюць прастудныя захворванні работнікаў мясцовай райаграпрамтэхнікі, бо кожны, хто працуе на гэтым прадпрыемстве, зрабіў на зіму запас духмянага мядку. Каля шасці тысяч рублёў каштаваў кожны кілаграм.

Набыць мёд з пчалапасекі райаграпрамтэхнікі было нямала жадаючых. Каб поўнасцю задаволіць іх попыт, папоўнілі запасы мёду за кошт дадатковых закупак. Уласны пчальнік прадпрыемства сёлета даў неблагі першы медазбор. Налічвае пасека пакуль што 15 вулляў. Але яна трымае арыенцір на расшырэнне.

БЫВАЙ, РАДЫЁЛІНІЯ!

Відаць, праваднное радыё ў сельскай мясцовасці дажывае свой век. Рэканструкцыя існуючых ліній такіх перадач патрабуе вялікіх капітальных укладанняў. А раённы вузел сувязі, як і большасць суб"ектаў гаспадарання, сёння не ў стане ісці на значныя фінансавыя затраты. Рынак бярэ сваё!

Невыпадкова сувязісты раёна выбралі іншы шлях данясення да слухачоў радыёінфармацыі: яны закупілі сучасныя шматпраграмныя прыёмнікі і цяпер прапануюць сваім абанентам зрабіць у кватэру новы набытак.

На гэты крок рашаюцца пераважна толькі жыхары тых населеных пунктаў, дзе рэанімаваць лінію перадач ужо немагчыма. 300 сучасных прыёмнікаў завезлі для рэалізацыі насельніцтву сувязісты. «Шматпраграмнікі» прыйшліся даспадобы жыхарам вёсак Подбераззь, Пугачы, Гіравічы і інш. За такую пакупку кожнаму абаненту давялося заплаціць 12 тысяч рублёў. Многім жа пажылым людзям скупы сямейны бюджэт не дазваляе купіць такую дарагую і разам з тым вельмі неабходную рэч.

Ірына ПАШКЕВІЧ.

Происшествие

БЛЕСК И НИЩЕТА РЕАЛЬНОСТИ

Страшно. Лишнее напоминание о бренности нашего существования. Одинокий остов крестьянской печи, обгоревшие бревна и то, что осталось от троих мужчин, нашедших могилу в разбушевавшемся огне. Пожарные деловито снуют по пожарищу. Им не привыкать. А мне становится плохо от вида того, что когда-то называлось людьми.

Установить идентичность жертв на первых порах не представляется возможным. Предположительно, их было пятеро. Где же двое? Под грудой кирпичей и обгоревших бревен или счастливчикам удалось избежать трагической участи? Кто обгоревшие останки? В халупе, примостившейся в тени шикарных коттеджей, был негласный хозяин, сожитель женщины, отбывающей наказание в местах не столь отдаленных. С ним в ту ночь пировали еще мужчины, согреваясь спиртным и самодельными отопительными устройствами. Старенькая избушка вспыхнула, как свеча, около трех часов ночи. Останки людей были найдены в разных углах дома. Один из мужчин, наверное, пытался дотянуться к двери. Не смог. Так и остался лежать около порога или, вернее сказать, все то, что когда-то называлось человеком, — кость и сморщенный череп.

Прохудившийся сарайчик и серый ленивый кот, взирающий на нас с ленцой. Рядом — такой же убогий домишко. Старушка, отволновавшись за ночь за свое жилье, словоохотлива. Да, соседи, царство им небесное, были шумные, милиция к ним частенько наведывалась. Летом отбоя от них не было, все в огороде уничтожали на корню — закусывать было нужно чем-то. Промышляли на жизнь строительством шикарных дач, которые в Колодищах вытеснили старенькие, дышащие на ладан халупы. Пришли новые хозяева жизни, и старожилы уже не с завистью, а обреченно вглядываются в архитектурные памятники, которые, словно грибы после дождя, растут вокруг. Временщики-строители, которые обитали в сгоревшем доме, ожидали платы за свою работу. А может, они получили деньги и отмечали сие событие? И что произошло в ту ночь? Рядовая попойка или криминальный сюжет? Ответит следствие, люди, которые по долгу службы будут скрупулезно анализировать мельчайшие детали, чтобы слить их воедино. Во всяком случае, пожарным, милиции безработица не грозит. Пока общество безудержно катится вниз, пока кривая происшествий стремительно рвется вверх.

Вот и в Молодечно жертвами огня стали трое детей. Отец — в тюрьме, мать вкушает «прелести» жизни, а несмышленыши предоставлены сами себе. Корка хлеба — награда, а финал кратковременной жизни — страшен.

...Падал редкий снежок. Дымилось пепелище. И люди тихо, безмолвно покидали место происшествия, а за ними плелись рыжие собаки. Одной масти, с голодными глазами. Одна из них с громким лаем все норовила броситься под колеса нашей автомашины. «Жизнь хуже собачьей», — изрек кто-то у меня за спиной. Все замолчали, провожая глазами шикарный дворец, обнесенный узорчатым бетонным забором, удивительнейшим образом напоминающий мавзолей на кладбище. Шедевр помпезности и духовной опустошенности.

Ирина АНДРЕЕВА.

А.М.Рубанік:

СПАДЗЯЮСЯ НА ВЫТРЫМКУ ЛЮДЗЕЙ...

Глыбокі сацыяльна-эканамічны крызіс, у якім апынулася Рэспубліка Беларусь, не абмінуў і Клецкі раён. Аб гэтым пойдзе размова ў інтэрв"ю, якое даў нашаму няштатнаму карэспандэнту старшыня раённага Савета дэпутатаў Анатоль Мікалаевіч РУБАНІК.

— Анатоль Мікалаевіч, праблем у раёне шмат, і расказаць аб іх у кароткім інтэрв"ю, вядома, немагчыма. Спынімся на асноўных. Скажыце, калі ласка, у якім становішчы знаходзіцца сёння сельская гаспадарка?

— У даволі цяжкім. Сёлета мы сабралі ніжэй мінулагодняга з кожнага гектара па 10 цэнтнераў збожжавых, 88 цэнтнераў бульбы, 105 цэнтнераў цукровых буракоў, 195 цэнтнераў караняплодаў. Атрымалі на 4,5 цэнтнера кармавых адзінак менш на ўмоўную галаву жывёлы. Нарыхтавалі на 22 працэнты менш кармоў у параўнанні з 1993 годам. І як вынік, працягваецца спад вытворчасці малака і мяса. За дзевяць месяцаў бягучага года ў гаспадарках раёна колькасць буйной рагатай жывёлы скарацілася на 2,4 тысячы галоў, на 1,2 тысячы — свіней. Калгасы і саўгасы трапілі ў вельмі складанае фінансавае становішча. З аднаго боку, яны не атрымліваюць своечасова грошы за сваю прадукцыю, з другога — самі не могуць разлічыцца з банкам за крэдыты. Цэны няспынна растуць, а павысіць заработную плату магчымасці няма: новых крэдытаў банк не дае.

Востра стаіць праблема занятасці сельскага насельніцтва. Не толькі паляводы, але нават і механізатары цяпер не маюць работы. З-за адсутнасці гаруча-змазачных матэрыялаў машынна-трактарны парк практычна бяздзейнічае.

— Дзе ж выйсце? Няўжо яго няма?

— Без значнай дапамогі дзяржавы самі гаспадаркі з гэтай ямы не выберуцца. Аднак, на жаль, на прэс-канферэнцыі, якая нядаўна адбылася ў Мінску, ні намеснік прэм"ер-міністра рэспублікі У.Г.Гаркун, ні міністры, якія там выступалі, ні слова не сказалі аб тым, што плануе зрабіць урад, каб калгасы і саўгасы змаглі адрамантаваць тэхніку, вывезці на палі арганіку, купіць мінеральныя ўгнаенні і сродкі аховы раслін.

— Нярэдка можна пачуць выказванні, што калгасы сябе зжылі і іх трэба распусціць. Як вы ставіцеся да такіх прапаноў?

— Калгасы не распускаць трэба, а рэарганізоўваць. І першым крокам, я лічу, павінен быць перавод усіх структурных падраздзяленняў на поўны гаспадарчы разлік і арэнду з далейшым стварэннем акцыянерных таварыстваў, асацыяцый і магчымым змяненнем форм уласнасці на зямлю і сродкі вытворчасці: маецца на ўвазе іх выкуп працаўнікамі, якія зарэкамендавалі сябе руплівымі гаспадарамі.

— Ці не ўзнікне тады небяспека паяўлення новых памешчыкаў, кулакоў і батракоў? Каб часам зноў не пачалася класавая барацьба...

— Я ж падкрэсліў, што зямлю трэба прадаваць сумленным працаўнікам, а не якім-небудзь утрыманцам. Неабходна прыняць такія законы, якія б іх абаранялі. Што тычыцца людзей, якія па ўзросту або стану здароўя не могуць працаваць на зямлі, то аб іх павінна паклапаціцца дзяржава, выкупіўшы іх надзелы за значную суму. Такім чынам дзяржава зможа не дапусціць паяўлення новых памешчыкаў, кулакоў і батракоў.

— Анатоль Мікалаевіч, давайце цяпер звернемся да праблем прамысловых прадпрыемстваў.

— І тут іх не менш. Аб"ём прамысловай вытворчасці скарачаецца. Тэмпы яе развіцця падаюць. Не хапае сыравіны. Няспынна растуць неплацяжы спажыўцоў. Так, напрыклад, на кансервавым заводзе яны складаюць каля мільярда рублёў, на камбікормавым — каля 800 мільёнаў, на мэблевай фабрыцы — звыш 300 мільёнаў. Сваю прадукцыю прадпрыемствы адпусцілі без папярэдняй аплаты і на працягу некалькіх месяцаў не атрымліваюць за яе грошай. І вось вынік: няма сродкаў на зарплату, для набыцця сыравіны, разлікаў за энерганосьбіты і падаткі. Атрымліваецца замкнутае кола.

Вялікія цяжкасці са збытам гатовай прадукцыі. Яны яшчэ больш узраслі ў сувязі з Указам Прэзідэнта, якім забараняецца прадаваць прадукцыю тым структурам, дзе няма сваёй гандлёвай сеткі.

Не ўсё гладка ў нас і з якасцю тавараў. Каб яны сталі канкурэнтаздольнымі, патрэбна тэхнічнае пераўзбраенне прадпрыемстваў, і без доўгатэрміновых крэдытаў пад канкрэтныя праграмы тут не абысціся. Не хапае ў нас ініцыятыўных кіраўнікоў, якія шукаюць і знаходзяць рынкі збыту не толькі ў Беларусі, але і за яе межамі.

— Ці робяць якія-небудзь захады кіраўнікі прадпрыемстваў, працоўныя калектывы, каб выжыць у такіх складаных умовах?

— Вядома, яны не сядзяць склаўшы рукі. Заключаюць бартэрныя пагадненні і завозяць неабходную сыравіну. Адкрываюць фірменныя магазіны для збыту сваёй прадукцыі. Шукаюць плацежаздольных кліентаў.

— Цяпер адносна сацыяльнай сферы. Нягледзячы на высокія цэны ў магазінах раёна адсутнічаюць абутак, адзенне, іншыя тавары першай неабходнасці. У чым прычына?

— У райспажыўсаюзе склалася надзвычай цяжкае фінансавае становішча. Яго крэдыторская запазычанасць — 2,5 мільярда рублёў. Райспажыўсаюз можа завозіць тавараў на такую суму, якую ён выручыў ад папярэдняй рэалізацыі, а гэта не больш як 70 мільёнаў рублёў у дзень. Калі адмінусаваць грошы, якія патрэбны на прадукты харчавання, то на прамысловыя тавары застаецца дробязь. Не разлічыўшыся з банкам за выдзеленыя крэдыты, новых не атрымаеш.

— Калі я вас правільна зразумеў, райспажыўсаюз стаіць на парозе банкруцтва. Што ж рабіць?

— На мой погляд, трэба многае мяняць у самой сістэме спажыўкааперацыі. Я маю на ўвазе змяненне вытворчых адносін паміж суб"ектамі гаспадарання. Сёння атрымліваецца так, што той, хто добра працуе, трымае на сваёй шыі гультаёў. Падобная ўраўнілаўка ніколі не прыносіла карысці і з"яўлялася тормазам прагрэсу.

Спажыўкааперацыя створана на сродкі пайшчыкаў, і яны самі павінны думаць, як лепш імі распарадзіцца. Можна і, на маю думку, трэба ісці на закрытую прыватызацыю ўнутры самой сістэмы.

— Як насельніцтва раёна забяспечана паліўам?

— Гэтая праблема ў нас вырашаецца. Палівам забяспечаны як установы адукацыі, аховы здароўя, культуры, гандлю і бытавога абслугоўвання, так і насельніцтва, якому на датацыі для рэалізацыі паліва па фіксаваных цэнах выдзелена з бюджэту за 10 месяцаў бягучага года 381 мільён рублёў.

Хачу толькі звярнуць увагу на эканомны расход паліўных рэсурсаў, бо іх становіцца ўсё менш, а цэны растуць.

— І апошняе пытанне. Ці верыце вы ў лепшы заўтрашні дзень?

— Я — аптыміст. Упэўнены, што наша рэспубліка выберацца з тупіка. Спадзяюся на вытрымку людзей, на добрыя намеры і арганізатарскія здольнасці нашых дзяржаўных кіраўнікоў.

Беларусы заслугоўваюць таго, каб жыць цывілізавана, пачалавечы.

Гутарыў Аляксандр ЖУКОЎСКІ.

ГРОШЫ — У БАНКІРАЎ,

а давер да банкіраў — у народа

Намеснік старшыні абласнога вытворчага аб'яднання «Мінскплодагароднінагас» В.І.Лыганоўскі ўжо некалькі хвілін гутарыў па тэлефоне. Субяседнік, па ўсёй верагоднасці, быў важнай асобай, і Васіль Іванавіч цярпліва даводзіў яму:

— Зразумейце, што без сённяшніх крэдытаў вясной агародніцкім гаспадаркам не будзе чаго рабіць...

Нарэшце трубка легла на рычагі апарата, і Лыганоўскі дазволіў сабе некаторую эмацыянальную свабоду:

— Калі кіраўнікі ўрада і банкаў зразумеюць, што так рабіць нельга?! Пры такіх падыходах загіне галіна.

Неўзабаве гаворка зноў вярнулася да ранейшай тэмы, і Васіль Іванавіч адказваў на пытанні, даваў тлумачэнні. Калі мы гатовы былі развітацца, я ўсё ж не ўстрымаўся:

—- Для чаго патрэбны крэдыты? Што жадаеце набыць, калі не сакрэт?

— Ды ніякага сакрэту няма. Проста думаем пра заўтрашні дзень. Настане вясна, і нам спатрэбіцца не менш як 50 тон цыбулі-сяўка, насенне цяплічных агуркоў, памідораў, іншай агародніны, якое ў нашых умовах недастаткова добра выспявае. Яго неабходна набыць ужо цяпер, бо калі дацягнем да сакавіка, давядзецца плаціць удвая ці ўтрая даражэй...

Ён на хвіліну замоўк, а потым дадаў:

— Просім жа крэдыт не для дробязнай справы: народ трэба будзе карміць і ў наступным годзе...

Кіраўніцтва аб'яднання ўжо звярталася са сваім пытаннем у Аграпрамбанк рэспублікі, урадавыя органы.

— Спярша як быццам абяцалі, — працягваў Васіль Іванавіч. — Праўда, ажно пад 300 працэнтаў гадавых. Мы ў прынцыпе згодны былі і на такі працэнт. Але на справе і гэтага няма.

300 працэнтаў гадавых... Давайце памяркуем, што значаць яны для нас, пакупнікоў агародніны. Набытае аб'яднаннем насенне пасля выплаты крэдыту і гэтых грабежніцкіх працэнтаў становіцца фактычна ў тры разы даражэйшае за першапачатковую цану. А калі ўрад і банкіры вымусяць аб'яднанне па «трайной цане» набываць мінеральныя ўгнаенні, сродкі аховы раслін ад хвароб і шкоднікаў?!. Усе ж гэтыя сродкі ў наступным годзе лягуць на сабекошт агародніны. Значыць, ужо сёння праектуецца шматразовы рост цэн на яе. Але ж каму гэта выгадна? Хто не можа абысціся без такіх «касмічных» працэнтаў?..

— І сённяшнія беды аб'яднання праблемай набыцця насення не вычэрпваюцца, — працягваў Васіль Іванавіч. — Мы некалі ганарыліся такімі гаспадаркамі, як Ждановіцкі цяплічны камбінат, калгас імя Арджанікідзе Смалявіцкага раёна, саўгас «Азёрны» Мінскага, дзе літаральна дзесяткі гектараў грунту схавана пад шклом і круглы год можна атрымліваць свежую агародніну. Сёння цяпліцы застаюцца фактычна без цяпла. А гэта ж — пагібель не толькі для таго, што там паспела вырасці, але і для саміх цяпліц, якія, па даперабудовачных цэнах, каштуюць дзесяткі мільёнаў рублёў. Дарэчы, у аб'яднанні 7 гаспадарак, якія маюць такія цяпліцы. Яны, гэтыя фабрыкі агародніны, для нас сталі ўжо непатрэбныя?..

А ў цяпліцах, сапраўды, бяда. Прыціснуў першы кастрычніцкі марозік, і ў саўгасе «Азёрны», напрыклад, другі раз за сёлетні год, памерзлі агуркі, якія ўжо далі завязь пладоў. Яшчэ тыдзень-паўтара — і можна было б збіраць ураджай.

Хто вінаваты ў гэтым бедстве? Дырэктар гаспадаркі? Можа, і так. Але ж паўстае і такое пытанне: для чаго ў нас існуе ўрад? Толькі для таго, каб збіраць падаткі, ездзіць па замежных краінах ды даваць журналістам інтэрв'ю?.. Мабыць, не. Мабыць, і іх галовы, разам з дырэктарскай, павінны балець, каб не замерзла ў цяпліцах агародніна, каб было чым засеяць вясною калгасныя і саўгасныя агароды. Бо, аддаўшы ўсё на водкуп рыначнай стыхіі, ці не занадта лёгкае (панскае) жыццё будуюць сабе дзяржаўныя функцыянеры?

Іван АБАБУРКА, аглядальнік "Мінскай праўды".

■ Окно ГАИ

ЦЕНА БЕСПЕЧНОСТИ

Только за сентябрь-октябрь из 324 зарегистрированных в госавтоинспекции аварий в 162 (каждой второй) под колесами транспортных средств оказались пешеходы и велосипедисты, иногда по 2—3 человека в одном ДТП. Из 168 пострадавших 38 человек погибли и 130 с различными травмами были направлены на излечение.

На обострение обстановки повлиял целый ряд факторов. Так, экономическая нестабильность, проблемы с энергоносителями, повышение стоимости автомобиля и комплектующих деталей к нему стали причиной увеличения армии пеших участников дорожного движения и велосипедистов. Особенно это сказалось на жителях сельской местности. И те же пешеходы при переходе проезжей части или в пути следования по шоссе, зачастую находясь в нетрезвом состоянии, относятся с явным пренебрежением к элементарным нормам личной безопасности.

Не предполагал водитель ПМК-42 А.Л.Дубовик, что 28 октября для него будет "черным" днем и после работы перед ним откроется дверь не родного дома, а палаты Минской областной клинической больницы. Для 30-летнего водителя-профессионала, который, бесспорно, знал о правилах дорожного движения не понаслышке, несчастье произошло совершенно неожиданно. На ул.Советской г.Заславля нетрезвый пешеход, потеряв равновесие, упал на проезжую часть под заднее колесо проходящего автобуса ЛАЗ-695. Теперь у пострадавшего достаточно времени для соответствующих размышлений и выводов.

Забыл в этот день, что автомобиль нельзя остановить в одно мгновение, и рабочий колхоза "Путь коммунизма" Мядельского района П.С.Щамель. После употребления спиртных напитков он вышел к автобусной остановке "Занарочь" и выбежал на проезжую часть перед близко идущим ВАЗ-2106. Водителю автомашины не удалось избежать наезда, в результате чего безответственность обернулась для пешехода тяжелой травмой головы.

На состоянии аварийности в осенние месяцы сказываются неблагоприятные погодные условия, раннее наступление сумерек и темноты. Практически 70 процентов всех зафиксированных автонаездов произошли с 17 до 23 часов и, как правило, по вине все тех же пешеходов и велосипедистов.

Аналогичное положение на дорогах области наблюдается и нынче. 2 ноября на 288-м километре шоссе Минск—Брест в Столбцовском районе автомашиной "Шкода" был сбит пенсионер И.А.Пузиновский, который, выезжая на велосипеде со второстепенной дороги, не уступил легковому автомобилю преимущество в движении. Из-за допущенной ошибки в столкновении с автомобилем велосипедист погиб.

3 ноября в 17 часов в г.Молодечно "Жигулями" травмирован пешеход, который в нетрезвом состоянии переходил проезжую часть на запрещающий сигнал светофора.

Спустя час у дер.Красное Молодечненского района вновь "ЧП". 33-летний О.А.Шеленговский в состоянии алкогольного опьянения шел по краю проезжей части попутно транспорту и был сбит легковой автомашиной. С травмой головы и переломом ноги он госпитализирован.

Ежедневно, перечитывая "жестокую хронику" минувших суток, приходишь к выводу, что многих бед можно было избежать, если бы пешеходы и велосипедисты выполняли простые правила. Вне населенных пунктов пешеходы обязаны идти по обочине или по краю проезжей части навстречу транспорту и пересекать дорогу, убедившись в личной безопасности, по пешеходному переходу, а при его отсутствии — на перекрестках по линии тротуаров, обочин, в том числе под прямым углом на участках дороги, где она хорошо просматривается в обе стороны. Велосипедистам же разрешается следовать по проезжей части не далее одного метра от обочины. Обе категории участников движения во время нахождения на автодороге в темное время суток или в условиях недостаточной видимости по возможности должны обозначать себя световозвращающими элементами, которые позволили бы водителям своевременно заметить их в свете фар.

К сожалению, эти азы дорожной азбуки, которые знакомы каждому из нас со школы, игнорируются. Со своей стороны работники госавтоинспекции прилагают все силы, чтобы предотвратить трагедию, но на деле они одиноки в этом стремлении: на каждый перекресток или километр милиционера не поставить, а пешеходам недосуг подумать, к чему может привести их беспечность.

Такое положение дел тревожит и пугает. Ведь цена беспечности, расхлябанности и бескультурья наивысшая — человеческая жизнь! Полагаю, пришло время каждому из участников дорожного движения, отправляясь в путь, помнить, что его возвращения с нетерпением ждут дома родные и близкие.

Сергей ШОСТАК, сотрудник ГАИ УВД Миноблисполкома.

НЕ СПАСЫЛАЮЦЦА НА ЦЯЖКАСЦІ

У калгасе імя Фалько Дзяржынскага раёна грунтоўна паклапаціліся аб стварэнні неабходнага запасу кармоў на стойлавы перыяд для жывёлы. Позняй восенню запас папоўніўся за кошт кармавых караняплодаў. Нягледзячы на сёлетнюю спёку, ураджай вырашчаны нядрэнны. Асобныя ўчасткі далі па 300 цэнтнераў каранёў. Для жывёлы назапашана каля 2 тысяч тон каштоўнага корму.

Падрыхтавалі тут да зімы і жывёлагадоўчыя памяшканні. Усе яны ўцеплены, адрамантаваны стойлы, дзверы, зашклёны вокны. У поўнай гатоўнасці кармацэхі, механізмы для раздачы кармоў, выдалення гною. Словам, фалькоўцы не спасылаюцца на эканамічныя цяжкасці, а робяць усё, каб і зімой былі высокія надоі і прывагі.

Анатоль ШАРАЕЎ.

ТРЕВОГА!

Славянский Собор «Белая Русь» направил президенту республики и Верховному Совету письмо, в котором выражает тревогу по поводу недавнего заявления спикера Мечислава Гриба. Он недвусмысленно высказался за присоединение Республики Беларусь к натовской программе «Партнерство ради мира».

Подобный политический шаг был бы не чем иным, как провозглашением курса на подрыв подлинной независимости Беларуси, ее национальной безопасности, осложнением отношений с братской Россией, а также предательством интересов мужественного сербского народа, принявшего на себя удар «мирового сообщества», орудием которого и является НАТО.

(Наш корр.).

■ Ведай нашых!

ПАРТЫЯМІ НЯХАЙ ПАЛІТЫКІ ЗАЙМАЮЦЦА. А ЁН ВЫРОШЧВАЕ ГРЭЧКУ

Леанід Сцяпанавіч развозіў грэчку сам. Калі аддаваў чарговы мяшочак старым ці мнагадзетным, тыя войкалі:

— Такі дэфіцыт! І колькі ж заплаціць трэба?

— Нікольκі. Гэта падарунак ад нашай фермерскай гаспадаркі "Прагрэс".

Не выслухоўваючы да канца шчырых, мнагаслоўных падзяк, Леанід Сцяпанавіч спяшаўся ў наступную кватэру. Такім чынам раздаў малазабяспечаным больш за тры цэнтнеры грэчкі. Душа поўнілася ўпэўненасцю, спакоем, ціхай радасцю. Нарэшце і ён мае магчымасць уласнымі рукамі зрабіць людзям прыемнае, добрае.

Хто такі Л.С.Пархімовіч? У Старых Дарогах адны скажуць: "Добры настаўнік фізкультуры — навучэнцы СШ № 2 яго любілі". Другія запярэчаць: "Не, ён наш брат, тэхнар — слесарам, токарам працаваў, да галоўнага механіка раённага камбіната бытавога абслугоўвання даслужыўся". Трэція катэгарычна заявяць: "Дык Сцяпанавіч жа кіраўнік, арганізатар ад бога!"

Сапраўды, Л.С.Пархімовіч паспытаў рознага хлеба, пакуль знайшоў свой — стаў заснавальнікам, кіраўніком фермерскай гаспадаркі "Прагрэс". Да гэтага, каб паўней рэалізаваць сябе, нават у партыю ўступаў, грамадскія даручэнні выконваў. Не атрымалася — выйшаў.

— Цяпер партый — вялікі выбар, — гавару. — Ці не думаеце ўступаць па-новаму? Вам жа толькі 35 гадоў.

— Не, — адказвае Леанід Сцяпанавіч. — Партыямі няхай палітыкі займаюцца. У мяне без таго работы многа. І даволі важнай, цікавай.

Так, паспрабуй дагледзь 35 гектараў, з якіх 31 — ворыва, што выдзелена "Прагрэсу" каля вёскі Дабрынка. Апрацуй не абы-як, а з душою. Інакш не дасягнеш адных з самых высокіх у раёне ўраджаяў ячменю, грэчкі, бульбы. Такіх, як у Л.С.Пархімовіча. Не, сёння Леанід Сцяпанавіч не працуе ў полі з ранку да вечара. У "Прагрэсе" — паўтара дзесятка работнікаў, два трактары, збожжаўборачны камбайн, аўтамабіль, бульбасаджалка, капалка, сеялка, плугі, бароны.

Л.С.Пархімовіч, калі не лічыць бухгалтара, — уся адміністрацыя калектыву ў адной асобе: кіраўнік і эканаміст, галоўны аграном і інжынер.

Але ў "Прагрэсе" ніхто і не думае аспрэчваць лідэрства Леаніда Сцяпанавіча. Бо менавіта ён сваёй энергіяй, ініцыятывай нарадзіў яго, на ногі ставіць. Пачынаў з участка не самай лепшай якасці: раўняў яго, знішчаў хмызняк. Зямля для яго была не мачахай. Бо нарадзіўся ў вёсцы. Ад бацькоў, праз уласныя рукі пазнаў многія сялянскія сакрэты. Таму пачаў збіраць той жа грэчкі да 15 цэнтнераў з гектара. Больш, чым калгаснікі і суседзі-фермеры. Ды і сабекошт яе ў параўнанні з іншымі быў ніжэйшы. Бо ў "Прагрэсе" берагуць кожны грам паліва, кожную рабочую хвіліну. Напрыклад, механізатар Уладзімір Міхнавец, калі патрабуецца, можа перасесці з камбайна на трактар, адтуль — за руль "МАЗа".

Ад рэалізаванага ўраджаю атрымлівалі нядрэнную выручку. Але — восенню. Грошы ж неабходныя круглы год. Значыць, дадатковыя крыніцы даходу шукаць трэба. Пабудаваць памяшканне для свіней, бычкоў, курэй, гадаваць іх на ўласных кармах — гэта ў першую чаргу. Што за сялянская гаспадарка без мяса, малака, яек? У свой час Леанід Сцяпанавіч працаваў на пілараме, а Старадарожчына багатая лясамі. І "Прагрэс" у райцэнтры арганізоўвае невялікі цэх па апрацоўцы драўніны, назапашвае з сотню кубаметраў бярвення. Будаўнічыя матэрыялы дарагія? Можна стварыць канкурэнцыю. І фермерская гаспадарка з мясцовых матэрыялаў пачынае выпускаць керамзітабетонныя блокі, якія па надзейнасці мала ўступаюць бетону. Ніхто ў раёне не вырабляе калодзежныя кольцы? Яны ліквідуюць гэты прабел. Ёсць уласныя матэрыялы, значыць, можна паспрабаваць сілы ў будаўніцтве. І "Прагрэс" узводзіць дом сядзібнага тыпу ў калгасе "Палажэвічы". Адначасова вырабляе мазаічныя помнікі. Сваю прадукцыю прадае праз уласны ларок.

Адным словам, Леанід Сцяпанавіч з таварышамі абвяргаюць меркаванне, быццам прыбытак можа прыносіць толькі "купі-прадай". Зарплата ў "Прагрэсе" даволі высокая, выплачваецца рэгулярна. Расшыраецца матэрыяльная база гаспадаркі. Адначасова яна так ці інакш дапамагае многім жыхарам горада, раёна выжыць ва ўмовах эканамічнага крызісу.

"Нічога новага — такія, як Л.С.Пархімовіч, сёння ёсць у кожным раёне!" — скажа хтосьці. Правільна, ёсць. І гэта вельмі добра. Значыць, на зямлі нашай вырастаюць гаспадары новай фармацыі, энергічныя, прадпрымальныя, дбайныя.

А з імі нараджаюцца і новыя надзеі на лепшы лёс для ўсіх нас.

Уладзімір БЫЧЭНЯ. Старадарожскі раён.

І РУБЛЁМ НЕ КОЖНАГА ВЫЦЯГНЕШ

з калектыву, якім кіруе прараб Генадзь Налетка

ПРАРАБ быў прыемна здзіўлены, калі ў дзень галалёду (адбылося гэта 15 лістапада) усе рабочыя прыбылі на будоўлю без спазнення. Між іншым, у многіх арганізацыях людзі прыпазніліся на некалькі гадзін, а некаторыя і наогул не з"явіліся на работу, той-сёй нават трапіў у бальніцу. Пэўна, такі дружны выхад нічым іншым не растлумачыш, як імкненнем не падвесці сваіх таварышаў па працы.

Работа ў іх, бадай, адна з важнейшых на будоўлі. Вядома, і для мантажу будынка патрэбна высокае майстэрства. Але ж апошняе слова за імі, аддзелачнікамі з БУ-67. Яны ж абавязаны паказаць кватэру з лепшага боку. Гэта значыць, пакласці падлогу і шпалеры, афарбаваць сцены, выканаць іншыя работы так, каб навасёлец нічога не перарабляў.

Згадзіцеся, задача няпростая. І ўсё ж яна па плячы людзям Налеткі.

Зараз яны заканчваюць блок бытавога абслугоўвання па вуліцы Якубава ў мінскім мікрараёне Серабранка. Прыйшлі сюды сёлета ў маі. І, як заўсёды, адразу ж горача ўзяліся за работу. Аднак неўзабаве былі вымушаны прытармазіць, паколькі ў заказчыка — упраўлення камунальнага будаўніцтва Мінгарвыканкома — скончыліся грошы. Таму з дазволу гарадскіх улад фінансаванне ўзяла на сябе вядомая ў рэспубліцы фірма "Лада ОМС". З умовай, што будзе выкарыстоўваць гэты будынак па свайму меркаванню. Відаць, жыхарам бліжэйшых вуліц прыйдзецца расстацца з марай аб камбінаце бытавога абслугоўвання.

— Што ж зробіш, — зазначае прараб Генадзь Міхайлавіч Налетка, — хто плаціць грошы, той і заказвае музыку. Для нас галоўнае — стабільная праца людзей і іх добры заробак. Калі ёсць сродкі — і патрэбныя матэрыялы знаходзяцца, і затрымак з зарплатай амаль не бывае. Такі час настаў, што на выдзяленне грошай з дзяржаўнага бюджэту няма чаго спадзявацца. Тут і выходзяць на першы план камерцыйныя структуры. Аналагічны выпадак і з прадуктовым магазінам па вуліцы Несцерава. Цэлы год ён быў "замарожаны" — не хапала грошай. Зараз будаўнічыя работы пачаліся, бо ўсе фінансавыя расходы ўзяла на сябе багатая фірма.

У "бытоўку", дзе мы размаўляем з Генадзем Міхайлавічам, заходзіць яшчэ адзін прараб — Васіль Сцяпанавіч Пруднікаў з будаўнічага ўпраўлення № 5 трэста № 1. Яго людзі вядуць тут тынкавальныя і сталярныя работы. Пачуўшы, аб чым гутарым, адразу ж уключаецца ў гаворку:

— У мікрараёне Малінаўка два гады стаяў недабудаваны дзіцячы сад. Гарадскія ўлады аддалі яго пад магазін камерцыйнай фірме. Хутка снег зацярушыць "замарожаныя" школы і сады ў іншых мікрараёнах Мінска. Прычына адна — у гарадской "кішэні" гуляе вецер.

Як бачым, камерцыйныя фірмы з ахвотай фінансуюць аб"екты, ад якіх у хуткім часе можна атрымаць выгаду. Але штосьці не чуваць, каб яны дапамагалі пабудаваць дзіцячыя сады, школы, іншыя ўстановы.

— Ёсць над чым задумацца ўладам беларускай сталіцы, — заўважае галоўны інжынер БУ-67 Генадзь Іванавіч Навумовіч. — Становішча з будаўніцтвам трывожнае. У параўнанні з мінулым годам аб"ёмы работ сёлета знізіліся ў нас прыкладна на 15 працэнтаў. Гэта вядзе да падзення дысцыпліны на будоўлях, людзі звальняюцца. Многіх вабіць магчымасць уладкавацца на працу ў Польшчы, Германіі, Прыбалтыцы, Расіі.

А як справы ў калектыве, які ўзначальвае прараб Налетка? Гэтае пытанне не збянтэжыла Генадзя Міхайлавіча.

— Пачну з сябе, — сказаў ён. — Мне шмат было выгадных прапаноў, але адмовіўся. Як кажуць, прыжыўся на адным месцы — тут раблю з 1975 года. Пасля заканчэння вучылішча спасцігаў майстэрства маляра, потым быў лінолеумшчыкам, майстрам... З 1989 года працую прарабам. Сарвацца адсюль і пайсці ў будаўнічы кааператыў мне асабіста вельмі цяжка. Да таго ж у падобных фірмах бывае і шмат невукаў. Нядаўна прыйшоў да нас з кааператыва тынкоўшчык. Даў яму заданне затынкаваць сцяну, а ён, аказваецца, наогул не ўмее гэта рабіць. А іх жа там, куды мяне запрашалі, нямала. Дарэчы, ад нас у пошуках доўгага рубля падаліся ў камерцыйныя фірмы толькі нізкакваліфікаваныя рабочыя.

Мне захацелася пагутарыць з тымі, хто не спакусіўся на салодкі пернік і працуе зараз на аб"екце. Таццяна Віктараўна Пуцеева, Галіна Уладзіміраўна Анісімава, Ірына Мікалаеўна Катлоўская на ўсе мае пытанні з усмешкайківалі галовамі, згаджаючыся з каментарыямі прараба.

Пасля работы маляроў кожны пакой становіцца непазнавальным. Яны робяць іх блакітнымі, жоўтымі, аранжавымі.. Уяўляю, з якім настроем тут будуць жыць людзі. І ўсё дзякуючы руплівай працы дзяўчат.

А што за прыгажосць ствараюць мазаічнікі, хаця ў іх пад рукой толькі рознакаляровыя каменьчыкі і звычайны раствор. Моўчкі, я б сказаў, задумліва выпісваюць узоры Канстанцін Іванавіч Дасюкоў і Дзмітрый Аляксеевіч Сапегін. Не мастакі яны па прафесіі, а чараўнікі хараства і прыгажосці. Іх бы любы кааператыў, як кажуць, з рукамі адхапіў. Ды дзе там — не хочуць пакідаць свой калектыў, даражаць ім.

— Для мяне галоўнае, — гаворыць Дзмітрый Аляксеевіч, — не рублі, а людзі, з якімі працую. Яны даражэйшыя за грошы.

Не магу не пагадзіцца з ім. Часта даводзіцца чуць аб тым, што вось распаўся кааператыў. Ясна чаму — ён складаецца з "разнашэрсных" людзей, якіх аб"ядноўвае не пачуццё адказнасці за сваю справу, а доўгі рубель. І калі няма майстэрства і таго ж сумлення, дык наспех выкананая работа рана ці позна дае аб сабе знаць. Тады ніхто не пажадае заключаць з такімі "спецыялістамі" дагавор.

Разважалі мы аб гэтым з будаўнікамі разам з Генадзем Міхайлавічам Налеткам і прыйшлі да адной высновы: нельга ў пагоні за рублём губляць самае галоўнае — свой рабочы гонар, сяброўства, узаемаразуменне. Менавіта такія якасці і цэментуюць калектыў. Вось чаму невыпадкова ў дзень галалёду мае субяседнікі ўсе як адзін прыбылі на работу своечасова. Гэты факт гаворыць аб многім.

Аляксандр ГРАДЗЮШКА, студэнт факультэта журналістыкі БДУ.

50

"МОЙ СЫН-ЛЁТЧЫК БАМБІЦЬ НЕМЦАЎ, І Я ЯМУ ДАПАМАГУ..."

Гэтая група падпольшчыкаў не была прывязана да нейкай вытворчасці, завода, фабрыкі, установы, якія працавалі ў час акупацыі. Яна стваралася на грунце сяброўскіх, сваяцкіх адносін з людзьмі, якія перад вайной мелі самыя розныя заняткі, а таксама з тых, што пазнаёміліся і адчулі адзін да аднаго давер і сімпатыю ўжо ў час самой вайны.

Дзейнічалі падпольшчыкі ў Кастрычніцкім раёне г.Мінска.

Арганізатарам і кіраўніком групы быў афіцэр Чырвонай Арміі Аляксей Васільевіч Чарненка. У жніўні 1941 г. з акружэння прабраўся ў Мінск, уладкаваўся ў горадзе пад чужым прозвішчам — "Доўгі Дзмітрый". Чалавек няўрымслівы і актыўны, патрыятычна настроены, ён у хуткім часе сярод новых знаёмых пачаў падбіраць людзей, здольных да супрацьдзеяння ворагу, знайшоў урэшце і сувязь з гарадскім падпольным партыйным цэнтрам.

Адной з першых яго падтрымала Клаўдзія Аляксандраўна Купрыянава. Гэтая жанчына загадвала перад вайной дзіцячым садком друкарні імя Сталіна і 22 чэрвеня 1941 г. знаходзілася з дзецьмі на дачы ў Ратамцы. Бамбёжкі і нашэсце нямецкіх войск прымусілі застацца на месцы. 20 ліпеня, калі скончылася харчаванне, пешшу прыйшла з дзецьмі ў разбомблены Мінск, адшукала бацькоў ці родзічаў сваіх выхаванцаў. Склаўшы рукі, сядзець не захацела і далей. Неўзабаве наладзіла сувязь з А.В.Чарненкам, які ў той час жыў у доме па вуліцы Інтэрнацыянальнай, 24. Падабрала і пазнаёміла з Чарненкам шмат патрыятычна настроеных людзей.

Аўтарытэт Аляксея Чарненкі ў групе быў бясспрэчны. Ён амаль усіх падпольшчыкаў групы ведаў асабіста, накіроўваў іх дзейнасць. Былі прыняты меры па ўладкаванню сваіх людзей на самыя розныя месцы працы, якія маглі прынесці карысць у справе барацьбы з немцамі. Антон Рыжанкоў уладкаваўся каморнікам у гарадской управе, каб мець магчымасць бываць у розных раёнах горада і вёсках. Галіна Паўлавец пайшла працаваць на чыгунку, Ганна Германовіч — прыбіральшчыцай на аэрадром. У Доме ўрада, дзе размяшчалася нямецкае ўпраўленне чыгунак, уладкаваліся Іза Кофман і Уладзімір Шычко. Васіль Клімук з вартаўніка перайшоў працаваць загадчыкам гаспадаркі 3-й інфекцыйнай бальніцы, каб даставаць медыкаменты. Туды ж накіравалі і Барыса Чэрнікава.

Дапамагалі ваеннапалонным харчаваннем, адзеннем, дакументамі, наладжвалі іх уцёкі. Падчас пагромаў у гета шмат у каго на кватэрах хаваліся яўрэйскія дзеці, жанчыны. У гета перапраўляліся прадукты, пашпарты і даведкі, якія некалькім людзям давалі магчымасць вырвацца з лап фашыстаў, "змяніўшы" нацыянальнасць. Збіралі, рамантавалі зброю. Да часу яна захоўвалася ў патаемным сховішчы на кватэры Мікалая Каўрысава, потым перапраўлялася ў лес.

Запісвалі і распаўсюджвалі зводкі савецкага радыё аб баях на франтах. Калі ў склад групы ўвайшла Зінаіда Шабуневіч, якая працавала машыністкай у рэдакцыі газеты "Мінскер Цайтунг", лістоўкі сталі друкавацца на машынцы. Хутка для Шабуневіч гэта зрабілася небяспечным — СД узяло на ўлік шрыфты пішучых машынак усіх устаноў. Выхад знайшла Марыя Кёніг — на Камароўскім кірмашы на паліто свайго прапаўшага ў пачатку вайны мужа яна выменяла пішучую машынку і прынесла яе дахаты. Разам з Шабуневіч зноў пачалі друкаваць лістоўкі і позвы. Уладзімір Шычко, які меў магчымасць час ад часу слухаць радыё ў цокальным паверсе Дома ўрада разам з манцёрамі-чэхамі, запамінаў пачутае, дома запісваў — інфармацыя для лістовак збіралася і такім чынам.

Гэты юнак зрабіў у падполлі шмат карыснага, быў смелым, дзёрзкім. Скарыстоўваючы веданне нямецкай мовы, размножыў лістоўку аб стратах фашыстаў, разгромленых пад Сталінградам, напісаную па-нямецку, і здолеў падкінуць гэтыя паперы ў інтэрнат гітлераўцаў. Падслухоўваў размовы немцаў і здабываў звесткі аб перамяшчэнні войск, аб руху на чыгунцы і г.д. Мінамі, атрыманымі ад партызан, ён узарваў некалькі цыстэрнаў з бензінам. Дыверсіі здзейснілі і іншыя падпольшчыкі.

Але не спалі ў шапку і фашысцкія спецслужбы. З цягам часу шмат хто з групы Аляксея Чарненкі апынуўся пад падазрэннем, падбіраліся гестапаўцы і да самога кіраўніка. У гэтых абставінах было прынята рашэнне вывесці тых, каму найбольш пагражала небяспека, у лес, да партызан. Выхад з горада здзейснілі дзёрзка, падмануўшы ворага.

22 мая 1943 года каля дзесяці падпольшчыкаў на чале з А.Чарненкам выехалі са Старажоўкі на аўтамашыне ў бок Радашковічаў. Меўся і афіцыйны дазвол — едуць у Радашковічы па бульбу. Патрыётам шанцавала, іх ніхто і не спыніў, "з ветрыкам" даімчалі ажно да самых пастоў партызанскай брыгады "Штурмавая".

Тых, хто застаўся ў Мінску, узначаліў Антон Рыжанкоў. Змаганне працягвалася.

Асноўная нагрузка па забеспячэнню сувязі падпольшчыкаў групы, што засталіся ў горадзе, з партызанамі, лесам прыпала на Клаўдзію Аляксандраўну Купрыянаву. Як і ў 1941 годзе, яна не шукала сабе спакойнага жыцця. Апынуўшыся ў маі 1943 года разам з іншымі ў брыгадзе "Штурмавая", не пайшла на кухню, у абоз, да жанчын у сямейны лагер, выбрала надзвычай небяспечную ролю партызанскай сувязной і разведчыцы. У гэтай жанчыне моцна праявілася пачуццё адказнасці, грамадзянскага абавязку, ёю рухалі высокая годнасць, усведамленне сябе патрыёткай, рухалі, напэўна, і думкі аб сыне, які скончыў перад вайной лётнае вучылішча.

Сяброўкі не раз успаміналі яе словы, якія прагучалі ў партызанскім лагеры тады, у 1943-м: "Мой сын-лётчык бамбіць немцаў, і я яму дапамагу..." Толькі з чэрвеня па снежань 1943 года Купрыянава 9 разоў прабіралася ў Мінск, выходзіла на сувязь з падпольем. Прыносіла савецкія газеты, лістоўкі, магнітныя міны. Назад у лес несла медыкаменты, соль, шрыфт, разведвальныя звесткі.

Менавіта яна правяла праз пасты і фашысцкія заслоны ў Мінск радыстку Жэню, якая ўваходзіла ў склад армейскай разведвальнай спецгрупы. Вынікова працавалі і тыя "падарункі", якія яна даставіла фашыстам у горад: на аэрадроме, на чыгунцы падпольшчыкі раз-пораз учынялі дыверсіі. 12 верасня 1943 года, напрыклад, Пётр Рос падклаў дзве магнітныя міны ў эшалон з танкамі. У выніку быў падарваны паравоз, і восем танкаў паляцелі пад адхон. Падпольшчыкі групы А.Чарненкі — А.Рыжанкова працягвалі змаганне да самага вызвалення Мінска. У гэтай жорсткай барацьбе з ворагам не ўдалося, на жаль, пазбегнуць трагічных старонак, страт.

Атрымаўшы прынесеную з лесу К.А.Купрыянавай міну, патрыёты рыхтавалі падрыў водаапорнай вежы ў Навінках. Аперацыю павінны былі здзейсніць Васіль Клімук, Мікалай Гуд і Алена Фадзеева разам з начальнікам помпавай станцыі Сіткевічам. За імі сачылі, і 6 кастрычніка 1943 г. падпольшчыкі былі схоплены. 4 лістапада ўсе чацвёра былі павешаны.

Загінула і 17-гадовая Дыяна Пілкоўская. Разам з маці, настаўніцай Марыяй Аляксандраўнай, яна распаўсюджвала лістоўкі, падтрымлівала сувязь з гета і з чэхамі, што працавалі на аэрадроме. Некалькі разоў прыносіла ў лес зброю і медыкаменты, выконвала дыверсійныя даручэнні. У лістападзе 1943 года, калі на падводзе чарговы раз везла ў атрад узбраенне, трапіла ў рукі ворага. У турму СД была кінута і ўся яе сям'я. 5 снежня 1943 года дзяўчына, яе маці і бабуля былі расстраляны фашыстамі.

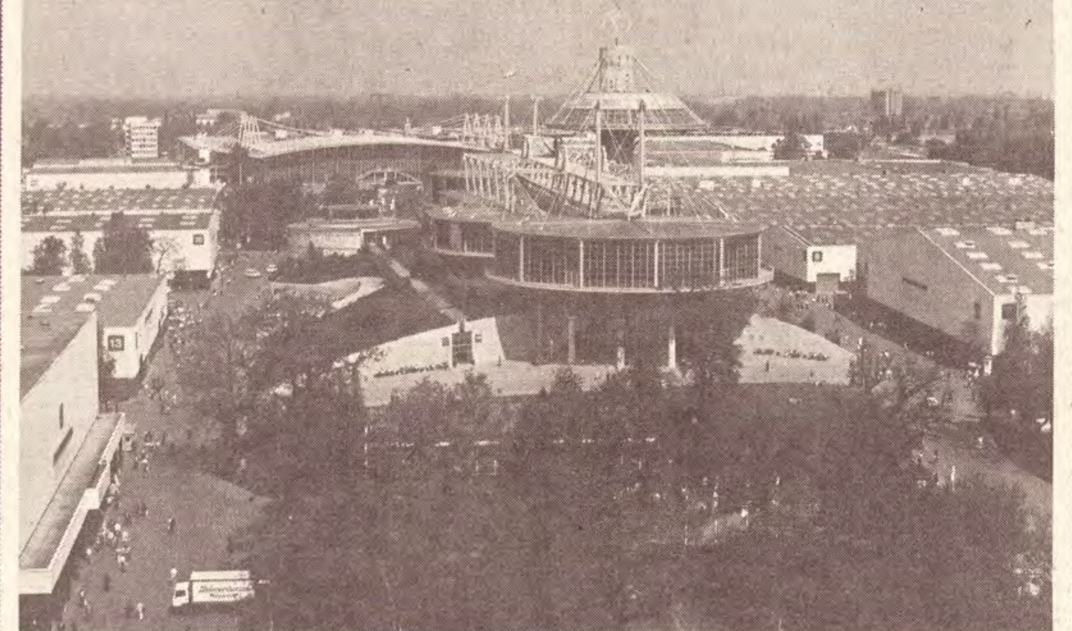
Не абмінула трагедыя і сям'ю Рыжанковых. Падпольшчыкамі ў ёй былі старэйшая сястра Надзея, Антон Рыжанкоў і яго жонка Вольга Рыжанкова. У студзені 1944 года гестапаўцы ўварваліся да іх на кватэру, знайшлі кампраметуючыя матэрыялы. У Антона, Вольгі было двое дзяцей, і Надзея Рыжанкова на допытах усю віну ўзяла на сябе, разумеючы, што загіне. Гітлераўцы расстралялі Надзею, а Антона і Вольгу вывезлі ў канцлагер, у Францыю. Яны выжылі і вярнуліся ў Мінск у 1945 годзе.

Уладзімір КУЗЬМЕНКА, кандыдат гістарычных навук.

Город ярмарок — Ганновер

Контакты, сделки

Мировая экономика находится в постоянно развивающемся процессе глобализации. Исходным пунктом для роста интернационализации рынков явились в течение последних пяти лет два события, которые действительно можно назвать историческими, события, коренным образом изменившие европейский рынок. Это —

образование внутреннего рынка Европейского сообщества, европейской экономической территории с населением в 384 миллиона человек, характерной наличием крупных гомогенных рынков без торговых барьеров, а также прорыв в направлении рыночной экономики стран Центральной и Восточной Европы, имевших ранее плановую экономику.

Широко распространенное настроение экономического прорыва, особенно в странах Центральной и Восточной Европы, открывает новые перспективы для осуществления международных сделок. Это развитие включает в себя одновременно и вызов, и шансы. Выставочная территория в Ганновере, расположенная в точке пересечения восточных и западных рынков, с ежегодно проводимыми здесь более чем 50 ярмарками и выставками, создает наилучшие условия для установления международных деловых контактов, знакомства с международной конкуренцией и наблюдения за техническим развитием во многих сферах. Многие правительства, отрасли промышленности, экономические союзы и предприятия из всех стран мира каждый год проверяют здесь свой собственный отправной базис и деловые возможности в условиях ожесточающейся международной конкуренции. Выставочная территория в Ганновере — важнейшее место встречи для осуществления всех сделок между Востоком и Западом.

В 1994 году в международных ярмарках в Ганновере приняли участие в общей сложности около 550 экспонентов из стран Центральной и Восточной Европы, из них 113 участников из стран СНГ. Более 30.000 специалистов-посетителей только из стран Центральной и Восточной Европы, из них 7.000 из стран СНГ получили информацию о новых деловых контактах и технических направлениях. Крупные международные ярмарки в Ганновере в несравнимой степени предоставляют возможности для установления личных контактов в сочетании с получением непосредственной информации о продуктах и их осмотре.

В центре международных рынков

Внутри Германии и Европы выставочная территория в Ганновере занимает ведущую позицию. Около 25.000 экспонентов и почти 2,5 миллиона посетителей ежегодно используют Ганноверские выставки для торговли и коммуникации, не в последнюю очередь и потому, что экономическое развитие побуждает международных предпринимателей утверждаться на рынках завтрашнего дня.

На крупнейшей в мире выставочной территории в Ганновере проходят самые крупные и самые значительные выставки основных средств производства. Лидером является Ганноверская ярмарка, насчитывающая 6.500 участников и с общей выставочной площадью в 300.000 квадратных метров. За ней следует ЦЕБИТ Ганновер — ведущая ярмарка по технологии информации и коммуникации. По четным годам проходят выставка грузовых автомобилей ИАА и выставка Евро-БЛЕХ — Международная выставка по технологии обработки листовой стали, в нечетные годы — ЛИГНА — всемирная выставка машин и оборудования для деревообрабатывающей промышленности и лесного хозяйства и БИОТЕХНИКА, с периодичностью раз в четыре года — ЭМО —выставка "Мир металлообработки" и раз в 12 лет — ИТМА — Международная ярмарка текстильных машин. Эти выставки отражают актуальные рынки и показывают рыночные тенденции в международных масштабах. Они демонстрируют применяемую технику, технологии будущего и результаты исследований. Наряду с ведущими ярмарками отраслей основных средств производства в 1995 году в Ганновере будут проводиться ДОМОТЕКС — ведущая Международная ярмарка ковров и напольных покрытий, Интергоспиталь — Международная ведущая ярмарка для больниц и амбулаторного обслуживания, а также КВАЛИФИКАЦИОН — Международная специализированная выставка по менеджменту и профессиональной квалификации.

Успехи ведущих международных выставок в Ганновере документально подтверждают, что предприятия, даже и при плохой конъюнктуре, рассматривают участие в этих выставках как абсолютную необходимость. Более того, участие в них все в большей степени используется экспонентами в качестве антицикличного инструмента маркетинга для реализации экономических шансов и получения преимуществ для собственного предприятия в конкурентной борьбе. Во время проведения крупных ведущих выставок их участникам и посетителям предоставляется уникальный шанс в кратчайшее время заключить сделки, установить решающие контакты, использовать выставку в качестве трамплина для выхода на новые рынки и еще раз перепроверить свою конкурентную способность в международном сравнении.

Сервис на высшем уровне

Для того, чтобы выставочная территория в Ганновере и в будущем продолжала отвечать высоким требованиям международной профессиональной публики, провозглашена следующая стратегия: обеспечить наивысший уровень сервисных услуг и инфраструктуры. В распоряжение участников выставок и посетителей предоставлена широкая сеть представителей, охватывающая почти 60 стран мира. Выставочные бюро находятся в Москве, Санкт-Петербурге, Киеве и Минске. Представители интересов Акционерного общества Дойче Мессе АГ на месте предлагают широкий спектр сервисных услуг. В качестве партнеров по переговорам в собственной стране они оказывают помощь по оптимальному участию в выставках, от организации совместных стендов стран до предоставления целого комплекта материалов для поездки в Ганновер.

Факторы качества выставочной территории ориентируются на интересы участников выставки и ее посетителей. В Ганновере вы найдете оптимально оборудованную территорию и инфраструктуру, направленную на удовлетворение ваших потребностей. Объем инвестиций и модернизации Акционерного общества Дойче Мессе АГ в 1993 году вновь составил около 100 миллионов немецких марок. Начиная с 1947 года в выставочную территорию было сделано капиталовложений на сумму около 2 миллиардов немецких марок. До 2000 года заново возникнут павильоны площадью около 100.000 кв.м, которые заменят существующие. Новые постройки будут одноэтажной конструкции с наивысшей функциональностью.

Таким образом, участники выставок и посетители из стран всего мира ежегодно пользуются первоклассным предложением сервисных услуг и инфраструктурой выставочной территории, которая, располагая в общей сложности около 1.000.000 кв.м функционально разделена на автономные зоны с павильонами. Территория выставки в Ганновере, насчитывающая 25 павильонов и имеющая обширную территорию (около 230.000 кв.м), устанавливает наивысшие масштабы в системе международной организации ярмарок и выставок.

Город Ганновер и выставочная территория связаны оптимальной транспортной инфраструктурой. В центре Европы пересекаются важнейшие линии автострад и железных дорог. Обеспечено быстрое авиационное сообщение со всеми европейскими центрами. Дополнительно в распоряжение посетителей, приезжающих на своих автомашинах, предоставлены около 50.000 мест для стоянки, расположенных непосредственно вокруг выставочной территории.

Выставочная территория отличается обширным спектром сервисных услуг. Банки, почта, таможенные услуги, авиационные компании, служба обеспечения жильем, переводческий сервис и свыше 40 магазинов, торгующих товарами повседневного спроса, — все это имеется здесь в наличии. Богатый ассортимент кулинарных изделий предлагают 44 ресторана различных категорий. Это многообразие возможностей превращает выставочную территорию в Ганновере в "город в городе", где экспоненты и посетители могут эффективно работать и в той же мере отдыхать. Выставки проходят здесь в "приятном окружении". Кульминационными пунктами архитектуры стали уже воспринимаемый в качестве эмблемы ТЦМ (Центр совещаний выставки) и крупнейший в Европе выставочный павильон без несущих конструкций — новый павильон 2, и в следующем году — новый павильон 4.

■ Жыццё-быццё

Як вяскоўцаў стрыгуць... і абдзіраюць

Калі будзеце ехаць па Любаншчыне і ўбачыце каля дарогі зарослага, у парваным адзенні чалавека з паднятай рукою — абавязкова спыніцеся, падвязіце яго. Гэта хутчэй за ўсё селянін, які раз за месяц выбраўся ў райцэнтр. Каб прывесці сябе ў парадак. Сёння ў вёсках раёна дзейнічаюць толькі дзесяць комплексна-прыёмных пунктаў. А яшчэ тры гады назад іх было 25. Астатнія закрыліся з-за дарагоўлі электраэнергіі, сыравіны, адсутнасці заказаў.

— У такой сітуацыі вяскоўцы, якія прывыклі да пэўнага культурна-бытавога абслугоўвання, пачалі ездзіць стрыгчыся, шыць, рамантаваць адзенне і абутак у Любань, — гаворыць старшыня калгаса "Ленінскі шлях" В.А.Казлоў. — Але тут перад імі шлагбаум паставілі транспартнікі. Яны закрылі многія аўтобусныя маршруты, што звязвалі райцэнтр з вёскамі. Куды беднаму селяніну падацца? Вядома, у праўленне калгаса з просьбай: падвязіце да райцэнтра! Работа, выходзіць, пачакае. Таму мы вымушаны былі выкупіць той жа комплексна-прыёмны пункт у камбіната бытавога абслугоўвання, паставілі туды сваіх людзей. І дапамагаем вяскоўцам больш-менш нармальна жыць, працаваць.

Зрабіць так могуць, на жаль, далёка не ўсе гаспадаркі. Таму і паесці пабочнаму чалавеку можна ў рэдка якой вёсцы: з сарака сталовых ежа гатуецца сёння толькі ў трынаццаці. Стравы даволі сціплыя, хаця амаль у кожнай гаспадарцы ёсць свінні, буйная рагатая жывёла.

Дарэчы, аб жывёле. В.А.Казлоў падзяліўся назіраннямі, як з іх прадукцыі, што здабываецца цяжкай працай, хтосьці без асаблівага напружання нядрэнныя даходы мае. Напрыклад, райкаапнарыхтпром. За тое, што прыме і заб'е калгасную свінню, налічвае сабе сорак працэнтаў яе кошту. Тут жа прадае тушу камбінату кааператыўнай прамысловасці — і зноў накручвае такую ж суму. Пасля адпісвае мяса гарадскому ці сельскаму спажывецкаму таварыству — і мае яшчэ сорак працэнтаў дадатковых налічэнняў. Добра! Аформіў некалькі паперак — і бяры такі ж даход, як і чалавек, што свінню тую вырасціў. Дзе ж справядлівасць?

Гэтыя і іншыя непрыемныя факты з жыцця вяскоўцаў прыводзіліся на чарговай сесіі Любанскага раённага Савета дэпутатаў. Прынята рашэнне з традыцыйнымі "ўзняць", "узмацніць", "дасягнуць", "выправіць". Але ж нават самыя лепшыя пастановы кардынальна палепшыць становішча ў асобна ўзятым раёне сёння не змогуць. З глыбокай эканамічнай ямы вылазіць нам трэба ўсім разам. Толькі хутчэй бы знайшоўся найбольш кароткі, эфектыўны шлях адтуль.

Уладзімір БЫЧЭНЯ. Любанскі раён.

■ Взгляд на проблему

КАПЛЯ КАМЕНЬ ДОЛБИТ...

Еду в автобусе из города в деревню. На задней площадке группка молодых механизаторов громко ведет разговор, употребляя слова, от которых уши вянут.

— У одной бабули на ее участке обмолотил ячмень. Кроме уплаты цены в совхозную кассу, сорвал еще и пляшку. Но, понимаешь, оказалось нам мало. Тогда другой хозяйке пообещал обмолотить ячмень на следующий день, но бутылку потребовал авансом. Не хотела ставить, так я ей пригрозил, что всем обмолочу, а ее участок объеду, пусть побегает по кабинетам начальников... Испугалась! Набрались мы до чертиков! Голова до сих пор кружится...

— А мы убирали хлеб около леса, — вступает в разговор другой. — Так в кусты шурнули полбункера зерна. Ивану из соседней деревни наказали, чтобы вечерком на коне все зерно домой отвез. За это он нам литр поставил. Бригадир, собака, гоняет, а мы его все равно обхитрим.

И в таком ключе длился разговор битый час. А хлопцам-то по 20—25 лет. До сих пор у меня не выходит из головы тот их диалог. Мне, педагогу, он не дает покоя за их душевную пустоту, за безнравственность.

Ладно, думаю, эти молодые механизаторы, видимо, плохо в школе учились, без усилий ПТУ окончили.

Их воспитание свелось к тому, как "выпить и закусить", "стянуть", "шурнуть", а другие интересы, к сожалению, им не прививали. Кто же в этом виноват? Вопрос далеко не однозначный.

Давайте внимательно проследим путь становления юноши как личности. Что мы видим сегодня? Чему мы учим его, какие высокие нравственные качества прививаем? На кого ориентируем?

Возьмите телевидение. Сплошь мелькают на экране убийцы, воры, спекулянты, насильники. Подробно раскрываются методы их кипучей "деятельности", главный результат которой — деньги, шикарная жизнь, все блага земные. Других помыслов у них нет. Подобные картины описываются и в газетах.

Уже несколько лет я не прочитал очерка о замечательном молодом человеке, который несет в себе доброе, светлое, имеет перед собой благородные цели. Я помню те годы, когда с молодых лет ребята втягивались в домашнюю работу. Да и не только помогали во всем родителям, но и в школе, техникуме или институте были общественно полезными людьми, формировались как личности со всеми присущими человеческими качествами.

Нынче мы наблюдаем обратный процесс. Кто-то сказал, что у нас чрезмерно много грамотных людей, нечего, дескать, всем иметь среднее образование. А молодежь сразу же отреагировала на эту "установку". И без образования можно хорошо зарабатывать. Не случайно сегодня сложилась ситуация, когда профессор зарабатывает меньше лейтенанта милиции. И зачем "шевелить мозгами" подростку, чтобы иметь приличные оценки, если они не играют особой роли в его жизни, если бизнес можно делать без диплома. Примеров быстрого обогащения предостаточно, о которых вовсю трубят средства массовой информации.

А вот другой факт, только высвечивает иную грань. Молодая учительница, проработав два года, одной из первых подняла руку за проведение забастовки с требованием повысить зарплату. Меня это не удивило, удивило другое: старые поседевшие учителя, привыкшие очень долго терпеть и ждать милости от государства, не были так активны, как молодая учительница. Не утверждаю, что она должна была выступить против мнения "высокой интеллигенции", "светил просвещения", но скромно хотя бы воздержалась под предлогом соизмеримости своего реального вклада в общий учебный процесс. Сработал синдром той же "пляшки", только получить ее она захотела не у бабульки, а у государства. Меркантильность молодой учительницы будет передаваться ее ученикам. И уже прививается.

...Школьников пригласили помочь местному совхозу поднять и собрать в снопы лен. Работа для ребят посильная. Дружно они взялись за дело. Через некоторое время одна группа закончила работу и пошла отдыхать.

— Помогите им! — предложили учителя отдыхавшим.

— Мы свое дело сделали. Деньги-то будут делить поровну.

В их ответе есть доля правды. Но с другой стороны, у оставшихся ребят ряды льна попались перемешанные с сорняками, да и местность там была неровная.

— Ребята, где ваше товарищество, дружба , взаимопомощь? — обращаюсь к отдыхающим.

Не слышат. А ведь еще недавно, всего несколько лет назад, этот призыв находил отклик у детей. Теперь, как видим, все стали индивидуалистами. Ох, как быстро идет разложение душ у молодежи!

Древние утверждали: "Капля долбит камень не силой, а частотой падения". Нам часто преподносят не капли, а потоки низких истин, разрушая в детских сердцах все то доброе, что создавалось десятилетиями Советской власти и, если хотите, тысячелетиями общения на Земле.

Воспитание молодежи хромает на обе ноги. И ничего тут не поделаешь, дети — штука дорогая и сложная. Вырастить, воспитать и вывести в люди юношу или девушку — нужны не только огромные усилия, но и финансовые затраты. С этим надо считаться и не жалеть на их воспитание денег.

У меня нет ностальгии по прошлому, однако не могу не сказать о том, что в недалеком прошлом у нас действовали технические кружки, станции, проводились спортивные соревнования, работали литературные объединения, музыкальные школы, и т.д., и т.п. Дорого было? Да. Но в результате этой кропотливой работы воспитателей молодежь "не балдела" у игральных аппаратов или в подворотнях... На улице было больше слышно песен, смеха, а не криков о помощи и вульгарных слов.

Пока государство не повернется лицом к проблемам молодежи, до тех пор не произойдет коренного поворота в деле ее воспитания. Это аксиома. И с этим надо считаться.

М.ВИНОКУРОВ. дер.Дроздино Борисовского района.

■ Шыварат-навыварат

"МАНЫ" ПРАЗ ПАДМАНЫ

Памятаеце, якім чынам хацеў разбагацець наіўны Бураціна? Закапаў па падказцы лайдакоў ката Базіліо і лісы Алісы апошнія манеткі на пустэчы пад назвай Поле Цудаў і думаў, што праз ноч вырасце тут грашовае дрэва. Казка, вядома, ёсць казка. Але часам казка аказваецца падобная на жыццё. На адной са станцый Мінскага метрапалітэна работнік міліцыі Валерый Б. таксама адкрыў "поле цудаў" і пачаў у адрозненне ад Бураціна збіраць неблагі ўраджай — як "зайчыкаў", так і замежнай валюты. Не, манеткі ён не закопваў пад мармуровыя пліты і, зразумела, не шумела тут сваёй кронай грашовае дрэва. Іншым чынам Валерый Б. "стрыг" купоны. Напрактыкаваным вокам заўважаў валютчыка-"нелегала" і, прад"явіўшы службовае пасведчанне культурна прапаноўваў прайсці ва ўчастак для складання пратакола. Прадаўцу валюты, вядома, гэта не ўсміхалася. Бо, згодна з існуючым заканадаўствам, ён нёс адчувальныя страты. Таму апошні адразу прапаноўваў прадстаўніку праваахоўных органаў кампраміс: я табе — адпаведную суму грошай, ты мяне за гэта адпускаеш. Згода, як правіла, дасягалася. І валютчык, з некалькі аблегчанымі кішэнямі, хуценька знікаў.

Падобным чынам шчыраваў на "полі цудаў" і Віктар С., таксама маючы пэўнае дачыненне да праваахоўных органаў. Як кажуць, чорт падбіў і інспектараў падатковай інспекцыі Сяргея Ц. і Юрыя С. Трэба ж было ўзяць хабар у аднаго з камароўскіх камерсантаў. Цяпер вось тлумач суду, якім чынам трапілі ў іх кішэні некалькі соцень тысяч "зайчыкаў".

Таму папярэджваем: не такое ўжо бяспечнае гэтае "поле цудаў". Шмат розных сюрпрызаў можна тут сустрэць. Так, былы ўраджэнец Мінска, а зараз грамадзянін Ізраіля Барыс Р. атрымаў ад сваяка з-за мяжы 300 доляраў. Грошы былі фальшывыя. Барыс Р. ведаў пра "фальшыўкі", але гэта яго нічколькі не засмуціла. Наадварот, спрабаваў зрабіць бізнес. Але, як кажуць у такіх выпадках, атрымаўся "пракол". І вяртанне на "зямлю запаветную" Барысу Р. прыйшлося на пэўны час адкласці.

Не атрымалася з"ездзіць у госці да расійскіх сваякоў работніку аднаго з мінскіх "камкоў" Ігару Р. Купюра ў 50.000 аказалася без вадзяных знакаў. Значыць — "фальшыўка". А Марыну К., наадварот, беларуская "купюра" падвяла. Ігара Н., магчыма, і абмінуў бы лёс, калі б у "чарку не зазірнуў". Менавіта "пад мухай" спрабаваў ён збыць фальшывую расійскую купюру і трапіў на лаву падсудных.

Калісьці надзвычай папулярным быў шлягер вядомай шведскай групы "АББА" — "Маны, маны". Што на нашай мове азначае: "Грошы, грошы". Запамінальная мелодыя была ў гэтага шлягера. Наконт "мелодыі", што вядуць у кабінеце следчага героі, пра якіх тут ішла гаворка, можна сказаць толькі адно — танальнасць яе самая мінорная. "Аранжыроўшчыкам" іх дзеянняў выступае адпаведны артыкул Крымінальнага кодэкса.

Уладзімір МАЦЭЛЬ, намеснік начальніка аддзела Пракуратуры Рэспублікі Беларусь.

Марысіны "анекдоцікі"

Перагортваю запісную кніжку, дзе ў час чарговай сустрэчы занатаваў расказы цёткі Марысі.

«Мітаміны» пад скурай

Усю восеньку хварэе суседка мая Гэля Прышчэпчык. Прастуда душыць гаротніцу. З-за дурноты сваёй, можна сказаць, схапіла хваробу. Летам у бальніцы трохі ляжала. Расказвала, што акрамя нейкіх кісленькіх таблетак нічога і не давалі. Параіў доктар, каб уколы дастала, але не хапіла пенсіі. І яшчэ сказаў той доктар, што ў Гэлі аслаблены арганізм, што ёй трэба часцей бываць на паветры. Асабліва на сонцы, бо яно, маўляў, мае цудадзейную сілу.

Ну, Гэля выбрала яркі дзянёк, хаця быў вецер, пайшла ў бальнічны скверык, зняла кофту і кажа сама сабе: "Пасяджу трохі, мо якая мітаміна пад скуру залезе і выганіць прастуду".

І смех, і грэх. На другі дзень у кабеты падскочыла тэмпература, знік усякі апетыт. Насілу той доктар трохі падправіў Гэлю перад выпіскай. І вось дома качаецца цяпер. Схуднела, усё кашляе, кашляе. Відаць, лёгкія не ў парадку. Сказала мне: "Трэба ж табе было ў скверыку знімаць кофту. Замест мітамінаў прастуда пад скуру залезла".

Прыязджала нядаўна мая нявестка Люся. Яна, як ж ведаеце ўжо, медсястрой у Мінску робіць. Зайшла да Гэлі, усё распытала. Абяцае дастаць нейкія ўколы. Хто яго ведае, можа, і дапамогуць.

Нахапаў дзядзька солі

Паўзуць цэны ўверх, нават жах бярэ. У каго ёсць грошы, той усё, што трапляецца, грабе ў сельмагу. Конюх Язэп Смычок купіў мо пудовую скрынку лаўровага лісту. Як зойдзеш у хату, дык ажно нос зрываюць тыя пахі. А піларамшчык Мікола Свярдзёлак яшчэ пазалетась хваліўся, што назапасіў тры мехі рысавых круп. Праўда, тут выйшла асечка. Той рыс патачыў чарвяк, цяпер Свярдзёлкі кормяць крупамі вепрука.

Вартаўнік Алесь Бычок з-за сваёй скваплівасці папаў таксама ў пераплёт. Прыцягнуў з райцэнтра пяць мяхоў солі, буйной, зярністай. Склаў яе ў кладоўцы на гарышчы. А праз некалькі дзён купіў скрынку цвікоў, бярэма дубовых тапарышчаў. І усё такіх у кладоўцы. Нечакана трэснулі падпоркі, дошкі з гарышча слізганулі ўніз. Мяхі з солю прыціснулі да падлогі Алеся, як муху. Заенчыў ён на ўвесь белы свет. Добра, што сын корпаўся ў агародчыку і прыбег, выратаваў. Хаця нагу Бычок зламаў. Доўга ў гіпсе ляжаў. Цяпер з кіёчкам ходзіць. Кажуць, ашываецца да крамы, сочыць, што можна яшчэ купіць. Урок не пайшоў на карысць.

Бычка за вяровачку

"Пабудую і я сабе асабняк, — ганарыста сказаў фуражыр Андрэй Аскерка. — Не толькі ж начальнікам раскашаваць у харомах".

І праўда, адвялі яму пляц, побач з калгасным садам. Месца бойкае, прыгожае, дзецям у школу блізка хадзіць. Толькі месяц праходзіць, другі — нічога не робіцца. Нарэшце, атрымаўшы палучку і прэмію, Андрэй прывёз на самазвале кучу пяску і горку камення. І на гэтым "будоўля" надоўга заціхла. Папракаў Аскерка з твару, усё пазыкі дзяржаўнай дабіваўся, дык яму сказалі, што няма нейкага ліміту. Прадаў ён бычка, авечак і набыў карову. На выручаныя грошы экскаватаршчык толькі траншэю вузенькую выкапаў. Камусьці па сакрэту Андрэй сказаў: "Трэба ўладкоўвацца кладаўшчыкам у свіран. Або ў якую нарыхтоўчу кантору. Бо на ферме фуражыр не мае ніякага навару".

Нядаўна ўсе ў Альховцы бачылі, як на пляцы Аскеркі важна хадзіў нейкі начальнік з райцэнтра. Кажуць, гэтае месца ён купіў у архітэктуры за некалькі пляшак каньяку. Андрэй быццам таксама быў на той гулянцы. Ён махнуў рукою на сваю задуму. Цяпер усё дабіваецца, каб старшыня калгаса прадаў у растэрміноўку цялушку або карову. Вядома ж, дзеці малыя, ім малако трэба.

А на яго пляцы закіпела работа. З'явіўся кран, блокі-шмокі. Ужо вырасла каробка катэджа. Вось і папрабуй тут бедны чалавек пацягацца з багатым.

Канстанцін ПРЫЁМКА.

Спорт

НА ПРЫЗ АЛІМПІЙСКАГА ЧЭМПІЁНА

На працягу тыдня ў спартыўным комплексе гадзіннікавага завода "Прамень" праходзіў юнацкі баскетбольны турнір на прыз вядомага ў мінулым ігрока РТІ і зборнай Савецкага Саюза алімпійскага чэмпіёна Івана Ядзшкі.

Найбольш паспяхова выступіла каманда Рэспубліканскага вучылішча алімпійскага рэзерву. На шляху да фіналу яна перамагла равеснікаў з Масквы — 61:58, лёгка выйграла ў землякоў з Беларускага эканамічнага універсітэта — 66:27 і мінскай СДЮШАР-10 — 83:55, нанесла паражэнне баскетбалістам Санкт-Пецярбурга — 97:67.

Рашаючы матч за галоўны прыз праходзіў паміж камандамі РВАР і Кіева. Гэта быў захапляючы, поўны драматызму паядынак. На працягу ўсяго матча перавагі ў тры ачкі пайшлі спартсмены Украіны, потым яны павялічылі адрыў да васьмі ачкоў. І усё ж мінчанам удалося выратаваць гульню. Калі да фінальнай сірэны заставалася чатыры секунды, на табло высвечваліся лічбы 67:67, а трапны кідок Аляксея Лашкевіча прынёс перамогу спартсменам вучылішча — 69:67.

Трэцім прызёрам стала мінская каманда СДЮШАР-10, якая з лікам 65:64 выйграла ў маскоўкі.

ВЫЙШЛІ Ў НАСТУПНЫ КРУГ

Папярэднія гульні Кубка еўрапейскіх чэмпіёнаў па воднаму пола праведзены ў Турцыі.

Мінскі "Прыёр" у групавым турніры стартавы матч прайграў чэмпіёну Галандыі клубу АЗПС — 7:10, а затым перамог турэцкую каманду "Галатасарай" — 8:6 і дацкі КВІК — 10:2. Мінчане заваявалі пуцёўку ў наступны круг спаборніцтваў.

ПАЧАТАК АБНАДЗЕЙВАЎ

У паўторным кваліфікацыйным матчы чэмпіянату Еўропы па валейболу паміж зборнымі Беларусі і Славеніі перад сапернікамі стаялі розныя задачы. Выйграўшым дома з лікам 3:0 валейбалістам Славеніі дастаткова ў Мінску перамагчы ў адной партыі, каб выйсці ў наступны этап чэмпіянату. Спартсменам Беларусі трэба было выйграць першыя тры партыі ды яшчэ згуляць так, каб сапернікі не набралі звыш трыццаці ачкоў.

Пачатак матча абнадзейваў. Наша каманда адразу ж павяла ў ліку — 3:1, 6:2, 9:3. І вось тут настаў пералом. Госці не толькі ўстанавілі раўнавагу, але ўпэўнена давялі партыю да перамогі — 15:9. Яны ўзялі дванаццаць ачкоў запар, у той час як зборная Беларусі — ніводнага.

У трох наступных партыях наша каманда дабілася перамогі — 15:13, 15:8, 15:12 і выйграла матч з лікам 3:1. Але ж усё вырашыла першая партыя. Па выніках дзвюх сустрэч барацьбу ў чэмпіянаце Еўропы прадоўжаць валейбалісты Славеніі.

(Наш кар.).

Григорий СОКОЛОВСКИЙ

ДО СВИДАНЬЯ, ЛИСТОПАД!

Листья, съежившись,
Лежат,
Как ненужные
Червонцы...
До свиданья,
Листопад!
Было все:
Туман и солнце.
На тебя совсем
Не злюсь,
Я покоя
Не нарушу,
Лишь с любимою
Вернусь,
Чтоб открыть
Навстречу душу.
Не солгать,
Не обмануть
В этом мире
Беспристрастном,
Помолчим в тиши
Чуть-чуть.
Вспомним:
Жили не напрасно.
И любили,
Как могли,
Несмотря на дождь
И ветер,
Свою верность
Сберегли,
Ты, ноябрь, тому
Свидетель.

Не просили,
Чтоб помог
В трудный час
Кто побогаче...
Дай нам, Бог,
Чтобы не смог
Кто-нибудь
Переиначить
Эти трепетные
Дни,
Наши искренние
Чувства...
Что же мы тогда
Хотим?
Осени шального
Буйства!
Ярких звезд,
Калины жар,
Серебристых волн
Свеченье,
Чтобы полыхал
Пожар
С возрастом в душе
Сильнее!
Я слова твои
Ловлю,
Вместе с воздухом
Глотаю...
Муза ты моя,
Люблю!
И в объятиях —
Сгораю...

ПРАЗ 50 ГАДОЎ

уручаны ордэн Чырвонага Сцяга Уладзіміру Піліпавічу Гальчэні, жыхару вёскі Пласток Любанскага раёна. Гэта ўзнагарода за мужнасць, праяўленую ў баях з фашысцкімі захопнікамі.

...На далёкіх подступах да Берліна полк, у якім служыў Гальчэня, штурмаваў невялікі нямецкі гарадок. Моцныя былі ўмацаванні ў гітлераўцаў, што ні дом — маленькая крэпасць. Нямала тады палягло савецкіх воінаў. Здарылася так, што ў роце не засталося ніводнага афіцэра. І кампалка загадаў прыняць камандаванне ротай Гальчэні. Байцы пад кіраўніцтвам апошняга ўзялі тыя праклятыя ўмацаванні, рушылі далей. Праз дзень Уладзіміру Піліпавічу паведамілі аб высокай узнагародзе.

Аднак яе не атрымаў, спаўна "нашпігаваўся" варожымі асколкамі і Дзень Перамогі сустрэў у шпіталі, а там —дэмабілізацыя.

Аб гэтым паведаміла райгазета "Голас Любаншчыны".

Не зарасце народная сцяжынка.

Фота Уладзіслава БАСЬКО.

Верить — не верить

Что на роду написано

В то утро группа студентов Донецкого медицинского института явилась на занятия в городской морг. И, когда преподаватель внимание всех сосредоточил на вскрытом трупе, один из будущих эскулапов подошел к соседнему столу со странным намерением решил отрезать у лежавшей там покойницы большой палец ноги. И вдруг...

— Кровь! — испуганно закричал студент.

Рана на ноге трупа действительно сильно кровоточила. Сразу же проверили сердце «покойной» — оно слабо, но билось! Женщину немедленно доставили в реанимационное отделение, где она провела несколько дней в бессознательном состоянии.

Оказалось: крановщицу шахты «Петровская» Юлию Воробьеву три дня назад поразило электрическим током, и она была признана (врачом!) погибшей. Лишь случайная задержка с похоронами и странный поступок студента спасли ее от захоронения заживо.

Но самое поразительное произошло с Воробьевой спустя несколько месяцев. Она стала замечать за собой разные странности. Например, обрела, по ее уверениям, способность видеть у некоторых людей их внутренние органы. Более того, могла определять по ним ранее перенесенные или нынешние заболевания... А от ее рук в темноте исходило некое сияние. Эксперты предположили, что Воробьева стала источником излучения какого-то вида энергии.

Еще более удивительно, что эта женщина, как и некоторые другие экстрасенсы, теперь по фотографии человека определяла его профессию, жив он или умер, где в настоящее время находится. Например, взглянув на снимок молодой девушки, угадала, что та стала художницей. А по фотографии одного мужчины уверенно заключила, что он уже умер. И даже уточнила — от какой болезни.

Кроме того, появилась у нее еще одна удивительная особенность — металлические предметы приклеивались к ее груди, как к магниту!

Некоторые уникальные возможности таких людей можно как-то объяснить с материалистических позиций. Сами прорицатели часто объясняют такую возможность тем, что слышат какой-то голос. Об этом, в частности, говорила Воробьева, это же подтверждала не раз всемирно известная болгарская «ясновидящая» Ванга. А вот московский инженер-экстрасенс В.Сафронов в своей книге «Несусветная реальность» объясняет, что узнавание приходит к нему само собой, «откуда-то из глубины мозга».

Так кто же «снабжает» таких людей неведомыми никому сведениями, подсказывает, что ожидает человека в будущем, помогает разыскать пропавшего или даже помочь раскрыть сложное преступление? Авторы журнала «Чудеса и приключения», уделяющие много внимания такому феномену, склонны согласиться с Вангой. Она считает, что существует некий Сверхразум, более совершенный, чем наш, что он — в Космосе, вечен и бесконечен.

Ну а как относиться к предсказателям судьбы, использующим разные способы гадания, в том числе астрологию, графологию, хиромантию... В связи с последней еще в одном из библейских текстов упоминалось, что рука человека несет на себе «Божью печать». Официальная наука относится к такому утверждению скептически, а в недавние времена занятие подобным видом гадания даже преследовалось в уголовном порядке.

И тем не менее именно по линиям руки было сделано немало точных пророчеств (если не говорить о явных шарлатанах). Так, был точно назван день убийства Юлия Цезаря, предугадана судьба Александра Македонского, Ганнибала, Наполеона и его жены, Марии Тюдор и др. Хиромантка Кирхгоф предупреждала Пушкина, чтобы он в возрасте 37 лет опасался «белого» человека. (Дантес был блондином и носил белый мундир). Трагическая участь по линиям на ладонях была предсказана Сергею Муравьеву-Апостолу, Николаю Ивановичу Бухарину...

Еще более загадочны пророчества без контакта с человеком и без всяких аксессуаров. Особенно в таком искусстве прославилась Джейн Диксон. В свое время она предугадала неожиданное для многих поражение Черчилля на выборах, убийство Мартина Лютера Кинга, Роберта Кеннеди, короля Фейсала, Раджива Ганди. Интересно, что некоторых из них она пыталась предупредить о грозящей опасности, но ее старания не увенчались успехом.

Много провидцев существовало на Руси среди юродивых, святых, ученых, писателей. Таким даром, как свидетельствуют летописи, обладали Сергий Радонежский, Василий Блаженный, Серафим Саровский...

А возьмем Х1Х век. Юный Лермонтов почти за столетие до октябрьского переворота предрек: «Настанет год, России черный год, когда царей корона упадет... И пища многих будет смерть и кровь...» Позднее Достоевский, словно предвидя большевистскую диктатуру, писал: «Бунт начнется с атеизма и грабежа всех богатств. Начнут низлагать религию, разрушать храмы... Зальют мир кровью». А Маяковский? «Вижу — в кровавом венце революций грядет шестнадцатый год».

Сбывались иногда пророчества даже колдуний. Так, точно в предсказанный ими день скончался царь Иван Грозный. Особенно поразительны факты, приведенные автором «Труда» и журнала «ЧиП» А.Горбовским в брошюре «Пророки? Прозорливцы?» Он рассказывает об опытах врача-гипнотизера Б.Богомыслова. Тот «переселил» своего пациента в личность, связанную с ним генетически. И вот пациент становится ... своим дедом и переносится на фронт, в 1941 год! И подробно описывает боевую обстановку, называет номер своей части и многое другое, что было известно только одному деду. Все сообщенное при проверке в точности подтвердилось!

А затем загипнотизированный «отправился» в 2000 год. И рассказал, что произошло в его жизни к этому времени. В общем, побывал в своем будущем. Правда, достоверность «увиденного» им можно подтвердить не раньше упомянутого года.

Все приведенные факты и эксперименты вроде бы дают основание поверить в то, что жизнь каждого из нас предопределена «свыше». Народ издавна говорил: «От судьбы не уйдешь!», «Так написано на роду!», «На все воля Божья».

Возможно, в каком-то космическом Сверхразуме, определяющем судьбу каждого из нас, как в гигантском компьютере, заложены подробные сведения о каждой былинке, о каждом живом существе, запрограммированы все минувшие и предстоящие события... Видимо, не случайно болгарская прорицательница считает, что человек не может повлиять на свою судьбу. «Каждый пройдет свой и только свой путь!» — утверждает она. О неотвратимости грядущих событий свидетельствует преждевременная смерть дочери Тодора Живкова Людмилы, о которой предупреждала ее Ванга...

Итак, получается: каждый из нас, совершая какие-то поступки, принимая какие-то решения, думает, что делает все это осознанно, по своему желанию и воле. А на самом деле действует по заранее составленному неким сверхразумом сценарию, послушно выполняет отведенную ему роль.

Но если в нашей жизни все заранее предрешено, то возникают вопросы нравственно-правового характера. Например, ответствен ли Гитлер за развязывание второй мировой войны? Следует ли судить виновников чернобыльской катастрофы? Надо ли вообще наказывать воров, хулиганов?.. Впрочем, ответ уже готов. Все должно оставаться так, как у нас заведено, — ведь и сами суды, и приговоры, и общественные порицания тоже, выходит, запланированы тем же «сценарием» — и тоже неотвратимы.

Наконец, следует задаться и таким вопросом: следует ли прибегать к услугам ясновидящих, чтобы заглянуть в свое будущее? Хорошо, если оно готовит что-то приятное. А вдруг вы узнаете о предстоящей болезни, неудаче в служебной карьере, наконец, не дай Бог, о скорой кончине? Может быть, лучше не любопытствовать, а спокойно жить и ждать то, что написано вам на роду? Уповая на лучшее.

Игорь МАРТЬЯНОВ.
ИВАНОВО.

"Труд".

НАДВОР'Е

Сёння ўдзень па вобласці чакаецца воблачнае з праясненнямі надвор'е, снег; галалёд, моцны парывісты вецер. Тэмпература паветра — мінус 2 — плюс 3, у Мінску — каля 0.

Бабушкины рецепты

ОБОЙДЕМСЯ БЕЗ ТАБЛЕТОК

Лекарства нынче дороги. Но не обязательно ходить в аптеку. В течение веков люди пользовались, так сказать, "подручными средствами", дарами природы. И результаты были неплохие. Давайте и мы попробуем вспомнить опыт наших предков.

Мазь для лечения порезов, нарывов и гнойных ран. 100 г вазелина (лучше — животного жира) доводят до кипения, затем охлаждают до 60 градусов. После этого прибавляют 10 г прополиса и вновь нагревают до 80 градусов в течение 10 минут. Полученную смесь фильтруют в чистый сосуд и плотно закрывают. Смесь готова к употреблению сразу после охлаждения.

Разогретая лепешка из прополиса прикладывается к больному месту при простудных болях.

При ревматических болях в конечностях на больное место накладывается разогретая лепешка прополиса и перевязывается тепло на всю ночь.

При фурункулах тонкая лепешка разогретого прополиса накладывается на прыщи, и из них через некоторое время начинает выделяться гной. Процедуру можно повторить.

Чтобы избавиться от мозолей, надо распарить ноги в теплой воде, затем наложить на мозоль теплый прополис в виде тонкой пластины и перевязать. Берут 1—3 г прополиса и жуют в течение 10 минут. Очень хорошо помогает при язвах слизистых рта, воспалении десен. При глотании этой массы отмечен лечебный эффект при заболевании желудочно-кишечного тракта. Нельзя однократно использовать более 5 г. Суммарная доза не должна превышать 20 г на курс лечения.

При переломах костей для скорейшего заживления и при затяжных заболеваниях легких, а также при кариесе зубов необходимо принимать по одной чайной ложке мелко смолотой яичной скорлупы (до этого очищенной от пленки, выстилающей яйцо изнутри). Для вкуса можно добавить мед и несколько капель сока свежего лимона. Принимать за полчаса до еды.

Народное средство от фурункулов. Испечь среднего размера луковицу, разрезать ее пополам и одну из половин приложить к фурункулу, пока лук горячий. Забинтовать, менять повязку с горячим луком каждые четыре часа.

Повседневный напиток для здоровья. Напиток из шиповника хорош для здоровья и долголетия, а также в целях предохранения от болезней. Этот напиток очень богат витамином "С".

Две чайные ложки (с верхом) сушеного шиповника заварить стаканом кипятка и пить, как чай, три раза в день после еды. Знахари рекомендовали шиповник как средство против малокровия, кровотечения из десен и для улучшения обмена веществ.

ХАТНІ ЭКРАН !

29 лістапада, аўторак

Беларускае тэлебачанне

15.15. "Пацалунак".
16.25. ТБ — школе. Чалавек і свет.
16.40. "Бімбат-інфо". Прамая лінія.
17.00. Навіны.
17.10. Мультфільмы для дарослых.
17.35. Палескі запаведнік.
18.10. Навіны (Віцебск).
18.25. Кантакт.
18.35. Навіны (Бі-бі-сі).
19.10. Эканамікст.
19.20. "Канцлер Леў Сапега". Д/ф.
19.30. "Адраджэнне беларускай капэлы". Частка 2-я.
20.05. "Маё каханне, мой смутак". Тэлесерыял.
20.35. Калыханка.
21.00. Панарама.
21.40. Пад купалам Сусвету.
21.50. Дайджэст.
22.00. На сесіі ВС Рэспублікі Беларусь. Пяць хвілін на жарты. "Добрыя намеры"."Сталіца". Тэлечасопіс."Рок-айленд".

Канал "Астанкіна"

15.00. Жар-птушка.
15.30. Паміж намі, дзяўчынкамі.
16.00. Джэм.
16.20. "Элен і хлопцы". Тэлесерыял.
16.50. Свет сёння.
17.00. Рускі мір.
17.30. Загадка СБ.
17.40. Дакументы і лёсы.
17.45, 20.30. Надвор'е.
18.00. Гадзіна пік.
18.30. "Курачка Раба". Маст. фільм.
19.40. Добрай ночы, малышы!
20.40. "Курачка Раба". Маст. фільм.
21.40. Прэс-клуб.
22.30. "Восень". Фільм-балет.
23.00. Хакей. Чэмпіянат МХЛ. "Крылы Саветаў" — "Дынама". 2-гі і 3-ці перыяды.

Канал "Расія"

15.10. Рэпартажы з месцаў.
15.20. "Жарабец-хітрун".
15.50. Там-там навіны.
16.05. Свята кожны дзень.
16.15. Крокі Перамогі.
17.00. "Жывём і любім".
17.15. Бар'ер.
17.45. "Грузія мільянераў — тэст на выжыванне".
18.10. L-клуб.
19.25. Падрабязнасці.
19.35. К.Занусі. "Датыкненне рукі". Маст. фільм.
21.45. Экран крымінальных паведамленняў.
22.20. Рака часу.
22.25. Аўтаімгненне.
22.30. Спартыўная карусель.
22.35. "Айцец Сергій". Маст. фільм.
0.25. Зоркі гавораць.

30 лістапада, серада

Беларускае тэлебачанне

8.00. Навіны.
8.10. Дайджэст.
8.20. Эканамікст.
8.30. "Маё каханне, мой смутак".
9.00. ТБ — школе. Чалавек і свет.
9.15. Пяць хвілін на жарты.
9.20. "Добрыя намеры".
10.15. Фільм-канцэрт.
11.00. Да Міжнароднага года сям'і.
11.45. "Бімбат-інфо".
12.05. "Дыназаўрыкі". Мультсерыял.
12.40. "Джон Рос".
13.15. "Пасля 2000 года". Д/ф.
14.10. "Харошкам" — 20 гадоў.
15.00. Відзьма-нявідзьма.
16.05. "Бімбат". "Стоп-СНІД".
16.25. Саўгас "Заказельскі" Драгічынскага раёна.
17.00. Навіны.
17.10. Дзедка за рэпку.
17.40. Выступленне галоўнага ўрача Рэспубліканскага цэнтра прафілактыкі СНІД В.Глазоўскага.
17.50. "Крэда".
18.10. Навіны (Гомель).
18.30. Навіны (Бі-бі-сі).
19.00. "Крок". "Пяць зорак".
20.00. "Маё каханне, мой смутак". Тэлесерыял.
20.30. Пяць хвілін на жарты.
20.35. Калыханка.
21.00. Панарама.
21.40. Пад купалам Сусвету.
21.50. Дайджэст.
22.00. На сесіі ВС Рэспублікі Беларусь.
"Добрыя намеры". Кантакт. "Старадаўнія вадэвілі". Спектакль.

Канал "Астанкіна"

6.50, 7.50, 8.50, 9.50, 14.50, 15.50, 20.00, 22.50. Навіны.
8.00. "Топа Джыджыа".
8.25. Й.Гайдн. Канцэрт для віяланчэлі з аркестрам.
9.00. Клуб падарожнікаў.
14.00. Вытворчасць: буйны план.
14.15. Грошы і шчасце.
14.25. Хроніка дзелавога жыцця.
14.35. Як у банку.
14.40. Тэлемікс.
15.00. Паглядзі, паслухай...
15.20. Адказы.
16.00. Цін-тонік.
16.20. "Элен і хлопцы". Тэлесерыял.
16.50. Свет сёння.
17.00. Тэлерадыёкампанія "Мір".
17.25. Хакей. Чэмпіянат МХЛ. ЦСКА — "Спартак".
20.30. Надвор'е.
20.40. З першых рук.
20.55. "Траіх убраць". Маст. фільм.
22.40. Маналог.
23.00. У гасцях у Мусліма Магамаева.
23.35. Аўта-шоу.
23.50. Прэс-экспрэс.

Канал "Расія"

6.30. Формула-730.
7.00, 11.00, 13.00, 15.00, 19.00, 22.00. Весткі.
7.20. Патрабуюцца... патрабуюцца...
7.30. Час дзелавых людзей.
8.00. Навіны Эй-бі-сі.
8.25. Гандлёвы дом.
8.40. К.Ваншэнкін пра Арсенія Таркоўскага.
9.05. Ранішні канцэрт.
9.30. Здарова жывеш.
9.45. "Санта-Барбара".
10.35. Тэлегазета.
10.40. Сялянскае пытанне.
11.05, 13.20. "Дзелавая Расія".
13.45. "Чорная страла". Маст. фільм.
15.10. Рэпартажы з месцаў.
15.20. Студыя "Рост".
15.50. Там-там навіны.
16.05. Свята кожны дзень.
16.15. Новая лінія.
16.55. Кліп-антракт. Т.Аўсіенка.
17.00. Чалавек справы.
17.30. Экспацэнтр.
17.45. Непапулярная тэма.
18.00. Фільм-прэм'ер.
18.15. "Ніхто не забыты".
18.20. Залатая шпора.
19.25. Падрабязнасці.
19.35. "Санта-Барбара". Тэлесерыял.
20.30. Пяць хвілін аб добрым жыцці.
20.35. Лідэр-прагноз.
21.05. Газетныя гісторыі.
22.20. Рака часу.
22.25. Аўтаімгненне.

8 канал

Вторник, 29 ноября

18.00 Мультсериал "Кругосветное путешествие Вилли Фога."
18.25 "Канны". Док.фильм из цикла "На вершине".
18.45 Студия "ИНТЭКС": "Новости".
19.05 Телесериал "Морена Клара".
19.55 БАНТ: "Репортаж".
20.05 Немецкая волна.
20.40 Телесериал "Шансы".
21.30 Студия "БМ".
21.50 АО "ТЕХИНПРОМ — ГРУПП" и ДП 8 ТВК представляют детектив США "Последний выбор".

Среда, 30 ноября

18.00 Мультсериал "Кругосветное путешествие Вилли Фога".
18.30 СОЛТЭК: "Новости".
18.40 "Монте-Карло". Док.фильм из цикла "На вершине".
19.00 Телесериал "Морена Клара".
19.50 Агентство "Пармикс": "Городские часы", "Новости".
20.40 Телесериал "Шансы".
21.30 Студия "БМ": "ПраРок".
21.50 АО "ТЕХИНПРОМ — ГРУПП" и ДП 8 ТВК представляют худ.фильм с участием Жерара Депардье "Берег правый, берег левый".

Наш адрас:
220013, гор.Мінск, вул.Б. Хмяльніцкага,10-А,паверх 9, рэдакцыя газеты "Мінская праўда".

ТЭЛЕФОНЫ:
прыёмнай рэдакцыі —68-29-76,
намесніка галоўнага рэдактара —68-25-81,
адказнага сакратара —68-26-48,
сакратарыята —68-26-48,
аддзелаў: Саветаў —68-26-38,
адукацыі і культуры —68-25-76,
сацыяльна—эканамічнага —68-25-43,
грамадска-палітычнага —68-25-42,
інфармацыйна-аналітычнага —68-28-33,
пісьмаў і маральна-бытавых праблем — 68-25-83,
ілюстрацыі —68-25-03,
камерцыйнага — 68-25-86,
бухгалтэрыі —68-26-65.
Тэлефоны карэспандэнцкіх пунктаў:
у Барысаве —(8-277)5-15-61,Вілейцы —(8-271)5-57-86,Нясвіжы—(8-270)5-41-88,
Салігорску — (8-210) 2-49-60.

ЗАСНАВАЛЬНІК — Мінскі абласны Савет дэпутатаў, 220625, г.Мінск, вул. Энгельса, 4.
"Мінская праўда"— орган Мінскага абласнога Савета дэпутатаў.

Галоўны рэдактар М.А.ШЛОМА.

Рэдакцыя можа друкаваць матэрыялы ў парадку абмеркавання, не падзяляючы пункту гледжання аўтара.

Адказнасць за падбор і дакладнасць апублікаваных фактаў і іншых звестак нясуць іх аўтары.

Рэдакцыя пакідае за сабой права не ўступаць у перапіску з чытачамі.

Час падпісання ў друк: па графіку 22.10.
Нумар падпісаны ў 22.00.
Набрана і звярстана на настольна-выдавецкім комплексе "Мінскай праўды".
Друкарня выдавецтва "Беларускі Дом друку".
220013, г.Мінск, пр. Ф.Скарыны, 79.
Індэкс 63923. Зак.№128.
М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12